

НУБІП України

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

НУБІП України

13.03 МР. 1718 „С” 2020.11.09. 012. ПЗ

НУБІП України

ЯКУБЦЯ ЮРІЯ ВАСИЛЬОВИЧА

2021

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет

землепорядкування

УДК 332.36:502.5(477.41)

ПОГОДЖЕНО

Декан факультету
землепорядкування
(назва факультету (НИІ))

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри
землепорядкового проєктування
(назва кафедри)

Євсюков Т. О.

(підпис)

(ПІБ)

Мартин А.Г.

(підпис)

(ПІБ)

“ ” 2021 р.

“ ” 2021 р.

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему:

«Особливості формування території територіальної громади в умовах приміської зони міста Києва»

Спеціальність

193 «Геодезія та землеустрій»

(код і назва)

Спеціалізація

(назва)

Магістерська програма

землеустрій та кадастр

(назва)

Програма підготовки

освітньо-професійна

(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Керівник магістерської роботи

к. е. н., доц.

(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Чумаченко О. М.

(ПІБ)

Виконав

(підпис)

Якубець Ю. В.

(ПІБ студента)

КИЇВ – 2021

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет (ФНН)

Землепорядкування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

землепорядного проектування

д.с.н., доц.

Мартин А.Г.

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

(ПІБ)

“ ”

20

року

ЗАВДАННЯ

ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ СТУДЕНТУ

Якубець Юрій Васильович

(прізвище, ім'я, по батькові)

Спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій»

(код і назва)

Спеціалізація

(назва)

Магістерська програма землеустрій та кадастр

(назва)

Програма підготовки освітньо-професійна

(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Тема магістерської роботи «**Особливості формування території територіальної громади в умовах приміської зони міста Києва**».

Затверджена наказом ректора НУБіП України від “09” листопада 2020 року № 1718 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру 15 листопада 2021 року

Вихідні дані до магістерської роботи: генплани розроблені державним підприємством

"Український науково-дослідний і проектний інститут цивільного будівництва

"УКРНДПЦИВІЛЬБУД", інтерактивні карти Міністерства розвитку громад та територій

України, матеріали Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), картографічні

матеріали м. Вишневе та с. Крюківщина

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Теоретико-методологічні основи проведення децентралізації.

2. Оцінка стану та перспективи створення та комплексного планування розвитку території

Вишневої громади.

3. Землепорядне забезпечення просторового планування та перспективного розвитку

територій ОТГ.

Дата видачі завдання “ ” 2020 р.

Керівник магістерського дослідження

к.с.н Чумаченко О.М.

Завдання прийняла до виконання

Якубець Ю.В.

ЗМІСТ

ВСТУП.....
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....
1.1. Поняття децентралізації, історичні аспекти.....
1.2. Адміністративна та фінансова децентралізація в Україні.....
1.3. Законодавче забезпечення адміністративної реформи в Україні.....
РОЗДІЛ 2. РЕФОРМА АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ПОДІЛУ УКРАЇНИ.....
2.1. Земельна децентралізація.....
2.2. Організація розроблення та затвердження містобудівної документації для ОТГ.....
2.3. Просторове планування у новому адміністративно-територіальному поділі.....
2.4. Фінансове забезпечення територіального забезпечення ОТГ.....
2.5. Методика формування спроможних територіальних громад.....
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ ОТГ НА ПРИКЛАДІ ВИШНЕВОЇ ГРОМАДИ.....
3.1. Особливості проведення адміністративно реформи у Київській області.....
3.2. Формування території Вишневої територіальної громади.....
3.3. Перспективний план розвитку Вишневої територіальної громади.....
ВИСНОВКИ.....
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....
ДОДАТКИ.....

Вступ.

Що таке успішна країна? Успішна країна складається з успішних сіл, селищ, міст. Успішна країна – це люди, задоволені власним добробутом, комфортним та змістовним життям. Це коли не десь далеко, а там, де ти живеш, тебе влаштовує рівень життя – гарні умови для роботи, навчання, лікування, відпочинку, всебічного розвитку. Чи зможе громада з обмеженими ресурсами і територією, недостатньою для соціального та економічного розвитку, забезпечити гідний рівень життя людей? Чи може бути успішною країна з бідними територіями? Навряд чи. Тільки сильна/спроможна громада з достатньою економічною активністю на власній території, з ініціативними, працьовитими людьми забезпечить гідний рівень життя населення, обере пріоритети розвитку і фінансуватиме освіту, охорону правопорядку, медицину, дороги та інші напрямки, які люди вважатимуть важливими.

Що таке спроможна громада? Це та територіальна громада села (селища, міста), яка може самостійно або через відповідні органи місцевого самоврядування забезпечити належний рівень освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства. Це включає в себе і фінансову спроможність, і кваліфікованих та відповідальних працівників органів місцевого самоврядування.

Переваги спроможної громади:

1. Прозоре планування власного розвитку, постановка та виконання стратегічних завдань;
2. Залучення інвестицій, розвиток економіки, сприяння місцевому підприємству.
3. Мати сучасно обладнані дитячі садки та школи, фельдшерсько-акушерські пункти з кваліфікованими працівниками.
4. Мати якісні та доступні кожному дороги, транспорт, водопостачання, водовідведення, газ, освітлення, зв'язок тощо.

5. Громадяни матимуть можливість користуватися послугами закладів культури, відвідувати дитячі майданчики, спортивні заклади, бібліотеки, кафе, перукарні, громадські сквери, пляжі та інші місця відпочинку та дозвілля.

Досвід розвинутих країн демонструє, що основною передумовою успішного розвитку громад є об'єднання територій та ресурсів. Така громада відповідатиме новим вимогам, одержуватиме значно більше ресурси та повноваження. На рівні потужної громади вирішуватимуться питання місцевого економічного розвитку, планування розвитку території, утримання місцевої інфраструктури, забудови, благоустрою території, соціальної допомоги, культури, первинної охорони здоров'я, середньої дошкільної та позашкільної освіти, муніципальної міліції, пасажирських перевезень на території громади, житлово-комунальних послуг, утримання об'єктів комунальної власності. А передача ресурсів, повноважень та відповідальності на базовий рівень – це і є децентралізація. Головні принципи децентралізації – справедливість, доцільність та відповідальність. Це те, що зараз дуже потрібно нашій державі.

Реформа місцевого самоврядування та територіальної організації влади на засадах децентралізації, концептуальні засади якої були схвалені у 2014 році, а практична реалізація розпочалась у 2015 році, виявилась серед найрезультативніших і найпомітніших із проголошених стратегічних реформ. Реформа децентралізації спрямована на створення сучасної системи місцевого самоврядування в Україні на основі європейських цінностей розвитку місцевої демократії, наділення територіальних громад повноваженнями та ресурсами, що забезпечать місцевий економічний розвиток, надання населенню високоякісних та доступних публічних послуг. Роль об'єднаних територіальних громад у забезпеченні інтересів громадян в усіх сферах життєдіяльності на відповідній території має стати ключовою.

Актуальність дослідження. Розпочата в Україні децентралізація передбачає перенесення повноважень та відповідальності за державні видатки та доходи від центрального уряду на нижчі рівні влади. У гібридній війні проти

України Росія використовує сьогодні незгуртованість українського простору, суттєві міжрегіональні відмінності. Досягнення згуртованості має стати головним завданням внутрішньої політики держави і, відповідно, державної регіональної політики. саме децентралізацію слід розглядати як процес, що зміцнює країну, протидіє федералізації та сепаратистським тенденціям. Як показав світовий досвід, значний ефект для розвитку економіки регіону та згуртованості країни в цілому має успішна реалізація проектів територіального розвитку, які здійснюються та втілюються територіальними громадами.

Посилення спроможності громади дієвим чином впливати на суттєві характеристики якості свого життя – основа сталого розвитку громади на засадах інклюзивності. Важливим етапом соціально-економічного розвитку та політичної стабільності держави має стати формування просторової основи.

Комплексний підхід до планування просторового розвитку території територіальної громади дозволить вирішити низку соціально-економічних, адміністративно-правових, екологічних проблем на місцевому рівні. Реалізація такого підходу передбачає необхідність розробки, одночасно, містобудівної та земельпорядної документації - *комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади*. Згідно чинного законодавства України, план визначає планувальну організацію, функціональне призначення території, основні принципи і напрями формування єдиної системи громадського обслуговування населення, дорожньої мережі, інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту території та населення від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони земель та інших компонентів навколишнього природного середовища, формування екомережі, охорони і збереження культурної спадщини та традиційного характеру середовища населених пунктів, а також неслідовість реалізації рішень, у тому числі етапність освоєння території. Комплексний план передбачає узгоджене прийняття рішень щодо цілісного (комплексного) просторового розвитку населених пунктів як єдиної системи розселення і території за їх межами. У даній магістерській роботі буде розглянуто

особливості формування території територіальної громади в умовах приміської зони міста Києва на прикладі Вишневої ОТГ, досліджено історичні аспекти децентралізації, закордонний досвід, законодавче забезпечення та організаційні особливості.

Метою роботи є визначення теоретико-методичних засад та загальних принципів формування території об'єднаної територіальної громади (ОТГ) на конкретному прикладі.

Завдання на досягнення яких спрямоване дослідження наступні:

- проаналізувати нормативно-правову базу забезпечення децентралізації в Україні;
- дослідити історичні аспекти та закордонний досвід децентралізації.
- провести оцінку стану та перспектив створення та комплексного планування розвитку території громади;
- запропонувати пропозиції щодо проекту технічного завдання на створення цифрової картографічної основи та розроблення комплексного плану просторового розвитку території Вишневої територіальної громади Бучанського району Київської області.

Об'єктом дослідження виступає процес обґрунтування формування та розвитку території об'єднаної територіальної громади у передмісті м. Києва.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методологічних, методичних та прикладних аспектів щодо необхідності розробки комплексного плану просторового розвитку території Вишневої об'єднаної територіальної громади.

Методи дослідження При вирішенні поставлених завдань у роботі використовувалися такі методи: монографічний, індукції та дедукції, а також метод аналізу та синтезу інформації.

Інформаційна основа. При написанні магістерської роботи використовувались текстові та графічні матеріали проекту виконаного державним підприємством "Український науково-дослідний і проектний інститут цивільного будівництва "УКРНДПЦІВІЛЬБУД", матеріали із

офіційних веб-сайтів Міністерства розвитку громад та територій України, Урядового порталу, матеріали офіційного порталу Децентралізація, матеріали Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» та Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року, графічні матеріали інформаційного порталу міста Вишневе, інформація щодо використання земель Київщини проекту «Про Стародавній Київ/Kyiv Heritage».

Структура та обсяг магістерської роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаної літератури із 25 найменувань, містить 21 таблицю, 2 додатки та 4 графічні матеріали.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Розділ 1. Теоретичні основи децентралізації

1.1. Поняття децентралізації, історичні аспекти

Децентралізація — процес перерозподілу або диспергування функцій, повноважень, людей або речей від центрального управління.

Децентралізація влади включає як політичну так і адміністративну сторони. Децентралізація може бути територіальною — переміщення влади від центрального міста на інші території, і може бути функціональною — шляхом передавання повноважень на прийняття рішень з головного органу будь-якої галузі уряду до чиновників нижчих рівнів [39]. Цей процес було названо «новим державним управлінням», який був описаний як децентралізація, предметне управління, конкуренція урядової і місцевої координації [42]. Термін "децентралізація" знайшов своє закріплення безпосередньо у тексті Конституції цілої низки держав, у тому числі й України.

За тлумаченням Великого тлумачного словника сучасної української мови, який значною мірою базується на матеріалах одинадцятитомного тлумачного «Словника української мови» (1970–1980) — це система управління, за якої частина функцій центральної влади переходить до місцевих органів самоуправління, скасування або послаблення централізації [40].

Зростання державних витрат, низькі економічні показники і зростання впливу ідей вільного ринку переконали уряди децентралізувати свою діяльність, щоб укласти договори з приватними фірмами, що працюють на ринку і повністю приватизувати виконання деяких послуг.

В Україні вперше децентралізація згадується в Конституції Української Народної Республіки від 29 квітня 1918 року, у якій зазначалося, що: «не порушуючи єдиної своєї влади, УНР надає своїм землям, волостям і громадам права широкого самоврядування, дотримуючись принципу децентралізації».

У той час як децентралізація, особливо в урядовій сфері, широко вивчається і практикується, проте немає загального визначення або розуміння децентралізації. Сенс децентралізації може до певної міри змінюватися залежно

від аспекту, в якому вона розглядається [38]. Ступінь децентралізації залежить від ступеня її функціональності (здатності). Концепція децентралізації по-різному застосована до групової динаміки і управління (менеджменту) наукою в приватних підприємствах та організаціях, політичних науках, юриспруденції (законодавстві) і державному управлінні, економіці (економічних науках) і технології.

Історики описали історію урядів і імперій з точки зору централізації і децентралізації. 1910 року в Історії народів Генрі Кебот Лодж написав, що перський цар Дарій I (550–486 до н. е.) був майстром організації та за його правління «вперше в історії, централізація почала розглядатися з боку політики». Він також зазначив, що система децентралізації Дарія I відрізняється від децентралізації в Стародавній Греції. З 1980-х багато вчених писали про цикли централізації і децентралізації. Стівен К. Сандерсон писав, що за останні 4000 років князівства і держави послідовно пройшли кроки централізації і децентралізації економічної, політичної та соціальної влади [43]. Ілдіз Атає писав, що цей процес відбувається ще «з кам'яної доби» не тільки в князівствах, а і в імперіях та сучасних «панівних державах» [44]. Крістофер К. Чейз-Данн і Томас Д. Холл рецензували інші роботи, які розкривали ці цикли, включаючи роботи, в яких аналізувалася теорія еліт, що формуються під час накопичення державою багатств і які, в період «конкуренції всередині правлячого класу, провокують злет і падіння держави» та роль еліти в процесі централізації і децентралізації.

Відповідно до Європейської Хартії Місцевого Самоврядування від 15.10.1985 р., зміст місцевого самоврядування полягає у гарантованому державою праві та реальній здатності самих територіальних спільнот громадян (територіальних колективів) та сформованих ними органів самостійно та під свою відповідальність вирішувати окрему частину публічних справ, діючи в межах конституції та законів відповідної держави. Органи місцевого самоврядування визнано однією з головних підвалин будь-якого демократичного режиму.

Дуже високий ступінь децентралізації спостерігається у Швеції, причому уряд не втручається у справи місцевої влади. Такий же дуже високий ступінь децентралізації характерний для Данії.

Політична децентралізація. Метою політичної децентралізації є надання громадянам або їх обраним представникам більше впливу у розробці та реалізації законів і політиці. Залежно від країни, для цього може знадобитися конституційні або законодавчі реформи, розвиток нових політичних партій, створення місцевих політичних одиниць, і заохочення пропагандистських груп.

Одним з аргументів на користь здійснення децентралізаційних реформ є підвищення ефективності діяльності як центральних, так і місцевих органів влади, а також створення сприятливих умов для економічного розвитку.

Політична децентралізація означає регіональне представництво у національному парламенті, вибори регіональних урядів, розподіл політичної влади, конституційні права регіонального рівня та взаємозв'язок між регіональним та національним рівнем. Регіональне представництво у національному парламенті відображає наявність однієї або двох палат законодавчого органу, та адекватність представленості регіону у національному законодавчому органі. Індикатор політичного взаємозв'язку відображає роль регіонального рівня у діяльності національного рівня.

Досить часто, у багатьох країнах ступінь політичної децентралізації вищий, ніж функціональної. Високий ступінь функціональної та політичної децентралізації характерні для Німеччини, Швейцарії, Бельгії та Іспанії, досить високі — Чехія, Португалія, Польща. Більше політичних, ніж функціональних повноважень мають Австрія і Словаччина. У Словаччині функціональна децентралізація є на дуже низькому рівні, а політична — на досить високому, що є свідченням того, що регіональний рівень практично не має повноважень з прийняття рішень. Більший за політичну ступінь функціональної децентралізації у Болгарії та Литві, що передбачає, що регіони мають майже схожі повноваження на регіональному рівні, але практично не впливають на національний рівень. [39]

Існує висока взаємозалежність між функціональною та політичною децентралізацією. Якщо регіони мають у своєму розпорядженні певні фінансові кошти, але обмежені у прийнятті та реалізації своїх рішень (немає функціональної децентралізації), то така фінансова автономія втрачає сенс. У протилежному випадку, повноваження з вирішення власних проблем не підкріплені відповідними фінансовими коштами, також втрачають свою значимість.

Чим більше політичних функцій має регіональний рівень влади, тим автономнішим він є у реалізації політичної влади. Більше того, фінансова і функціональна, так само як і адміністративна децентралізація мають позитивний взаємозв'язок: чим більше регіон має фінансових засобів, тим більше функцій він може виконувати і може дозволити собі утримувати більший управлінський апарат.

Адміністративна децентралізація. На сьогодні, існують чотири основних форми адміністративної децентралізації:^[13]

1) Деконцентрація — найслабша форма децентралізації, за якою, передаються повноваження з управління, використання коштів та реалізації соціальної політики від центральних органів до органів в уже існуючих районах або, при необхідності, до новостворених, але з умовою, що прямий контроль за виконанням даних повноважень ведеться з центру.

2) Делегування — не передбачає відповідальність напіваавтономних місцевих урядів за управління, використання коштів та реалізацію соціальної політики. Ці уряди не повністю контролюються центральним урядом, але в кінцевому рахунку підзвітні йому. Даний вид включає створення державно-приватних підприємств або корпорацій — спеціальних проєктів з надання різних послуг в регіонах. За цією системою місцевий уряд отримує широкі повноваження.

3) Деволуція — передання всіх повноважень у сфері управління, використання коштів та реалізації соціальної політики на субнаціональному рівні до регіонального або місцевого уряду, чи уряду штату.

4) Відчуження (або приватизація) — означає перехід всіх підприємств, установ та організацій у приватну власність, при чому має місце повне зняття з держави відповідальності за управління, використання фінансів та реалізацію соціальної політики. Можуть бути продані також засоби виробництва, допускається звільнення або переведення працівників з приватних компаній або некомерційних організацій. Багато з цих функцій спочатку виконувалися приватними особами, компаніями або організаціями, а потім перейшли до уряду або безпосередньо, або шляхом регулювання діяльності господарюючих суб'єктів.

1.2. Адміністративна децентралізація в Україні

Згідно ст. 5 Конституції України народ здійснює владу безпосередньо через органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Система адміністративно-територіального устрою дісталася Україні у спадок від колишнього СРСР і характеризується високим ступенем централізації влади по вертикалі, а представницькі органи на місцях так і не стали провідниками ефективної політики в інтересах людини і забезпечення захисту нагальних потреб територіальних громад. Низька ефективність діяльності органів місцевого самоврядування, значною мірою, обумовлена недостатнім рівнем бюджетного фінансування та відсутністю механізму трансферу фінансових ресурсів на рівень територіальних громад [3].

В Україні у межах певних адміністративно-територіальних одиниць співіснують дві форми організації місцевої влади: органи місцевого самоврядування і місцеві державні адміністрації [34]. Центральні органи влади представляють інтереси держави, а органи місцевого самоврядування інтереси лише територіальних громад, або їх об'єднань і діяльність їх обмежена територією громади [11]. Поляризація інтересів центра і регіонів є основою зародження муніципальної влади, яка виникає в процесі децентралізації публічної державної влади. Масштаби та ефективність органів місцевого самоврядування, а відповідно і добробут територіальних громад та держави в

цілому прямо залежить від характеру правовідносин між різними рівнями влади. В Україні конституційна модель організації державної виконавчої влади є недосконалою, оскільки місцеві державні адміністрації існують не тільки для здійснення контрольно-наглядових функцій щодо органів місцевого самоврядування, а й володіють повноваженнями щодо управління відповідними територіями [11]. Тому досі триває пошук оптимального варіанту взаємодії органів самоврядування з органами державної виконавчої влади [34].

В юриспруденції утвердилася думка, що унітарні держави за ступенем своєї демократизації значно поступаються федеративним, оскільки останні є більш децентралізованими [37]. Разом з тим сам по собі факт наявності федеративного устрою не гарантує демократичності та реальної децентралізації, що підтверджує досвід Російської Федерації — однієї з авторитарних держав сучасності. У той же час багато демократичних держав досягають значного ступеню децентралізації, лишаючись унітарними за устроєм (наприклад, Іспанія).

Надмірна централізація влади, неефективна організація влади на регіональному рівні, недієздатність місцевого самоврядування і досі залишаються проблемою українського суспільства [11]. Серед головних завдань реформи децентралізації — полегшення отримання адміністративних послуг. В Україні ця реформа вважається успішною [14]. Зокрема, впроваджено мобільні кейси для віддаленої роботи спеціалістів, що надають адміністративні послуги. Також, адміністративні послуги тепер можна отримати в місцевій ОТГ

[6].

Фінансова децентралізація. Фіскальна децентралізація. Фінансова децентралізація відображає фінансові повноваження органів регіонального рівня і є однією з фундаментальних умов незалежності та життєздатності органів місцевої влади: децентралізація процесів ухвалення рішень збільшує можливості участі місцевої влади в розвитку підконтрольної їй території; фіскальна децентралізація сприяє ефективному забезпеченню суспільними послугами шляхом ретельнішого узгодження витратів органів влади з

найнеобхіднішими місцевими потребами. Обов'язковою умовою існування дієвого інституту самоврядування є формування більшої частини доходів місцевих бюджетів за рахунок місцевих податків і зборів, які самостійно встановлюються органами самоврядування [16]. Реалізація законодавчо закріпленого права кожного адміністративно-територіального утворення на економічну самостійність неможлива без наявності в кожного органу влади власного бюджету і права його складання, затвердження і виконання без втручання ззовні.

Фіскальна децентралізація і бюджетний федералізм. Бюджетна децентралізація – перенесення надходження доходів та/або здійснення витрат грошових коштів на більш низький рівень уряду при збереженні фінансової відповідальності. Зазвичай, цей процес називається бюджетний федералізм, але це поняття може стосуватись унітарних, федеративних так і конфедеративних урядів. Бюджетний федералізм також характеризується «вертикальним дисбалансом», де центральний уряд виділяє або занадто багато або занадто мало коштів для фінансування нижчих урядів. Це також може бути способом збільшення контролю центрального уряду за більш низькими рівнями, якщо вони не пов'язані між собою іншими видами відповідальності за повноваження.

Бюджетна децентралізація може бути досягнута шляхом врегулювання системи справляння зборів, встановлення місцевих податків на власність та податків з договорів купівлі-продажу, шляхом отримання міжбюджетних трансфертів з центрального уряду, грантів чи місцевих позик. Передача коштів може бути як з подальшим обов'язком звітувати про їх витрачення так і без нього. [41].

1.3. Законодавче забезпечення адміністративної реформи в Україні

Кожен мешканець села чи міста має право на сучасну медицину й освіту, доступні та якісні адміністративні, комунальні, соціальні послуги, гарні дороги, чисті й освітлені вулиці. Але люди можуть впливати на якість цих послуг лише

тоді, коли відповідальні за їх надання знаходяться близько. Найближчою до людей владою є органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їхні виконкоми. Отже саме вони повинні мати широкі повноваження і достатньо коштів, щоб бути спроможними вирішувати усі місцеві питання і нести за це відповідальність.

Для цього в Україні відбувається децентралізація – передача повноважень та фінансів від державної влади якнайближче до людей – органам місцевого самоврядування (рис. 1.3.1.).

Рис. 1.3.1 Основні завдання децентралізації в Україні.

Державна політика України у сфері місцевого самоврядування спирається на інтереси жителів територіальних громад і передбачає децентралізацію влади – тобто передачу від органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування значної частини повноважень, ресурсів та відповідальності. В основу цієї політики закладено положення Європейської хартії місцевого самоврядування та найкращі світові стандарти суспільних відносин у цій сфері.

Законодавче підґрунтя для докорінної зміни системи влади та її територіальної основи на всіх рівнях почало формуватися у 2014 році.

У квітні 2014 року Уряд схвалив основний концептуальний документ - Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Після цього був затверджений План заходів щодо її реалізації, які дали старт реформі [19].

Для реалізації положень Концепції та завдань Плану заходів, необхідно було в першу чергу внести відповідні зміни до Конституції України, а також сформувати пакет нового законодавства.

Зміни до Конституції перш за все мали вирішити питання утворення виконавчих органів обласних та районних рад, реорганізації місцевих державних адміністрацій в органи контролю-наглядового типу, дати чітке визначення адміністративно-територіальної одиниці – громади.

Зусиллями вітчизняних фахівців, практиків, науковців, експертів проект змін до Конституції був розроблений та переданий на широке публічне обговорення. Запропоновані зміни підтримало суспільство та високо оцінила Венеційська Комісія.

На жаль, політичні обставини не дозволили Верховній Раді України прийняти подані Президентом України зміни до Конституції щодо децентралізації.

Тому Уряд з 2014 року розпочав реформу в межах чинної Конституції.

За цей час вже сформований і діє основний пакет нового законодавства, впроваджуються першочергові законодавчі ініціативи. Мова йде про:

- Закони про внесення змін до Бюджетного та Податкового кодексів України. Завдяки цим змінам відбулася фінансова децентралізація: місцеві бюджети зросли на 206,4 млрд грн: з 68,6 млрд в 2014 до 275 млрд грн в 2019 році [1].

- Закон «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Дав змогу почати формувати спроможний базовий рівень місцевого самоврядування. За 2015-2019 роки в Україні добровільно створено 982

об'єднані територіальні громади (ОТГ). До складу цих ОТГ увійшли близько 4500 колишніх місцевих рад (з майже 12 тисяч). Такі темпи міжмуніципальної консолідації міжнародні експерти назвали дуже високими [24].

Закон також запровадив інститут старост в ОТГ, які представляють інтереси сільських мешканців в раді громади.

У 2018 році об'єднані громади отримали у комунальну власність майже 1,5 млн га земель сільськогосподарського призначення за межами населених пунктів.

- Закон «Про співробітництво територіальних громад». Створив механізм вирішення спільних проблем громад: утилізація та переробка сміття, розвиток спільної інфраструктури тощо. Цим механізмом скористалися вже сотні громад [30].

- Закон «Про засади державної регіональної політики». Державна підтримка регіонального розвитку та розвитку інфраструктури громад за час реформи зросла у 41,5 разів: з 0,5 млрд в 2014 до 20,75 млрд грн у 2019 році. За рахунок цієї підтримки в регіонах та громадах реалізовано у 2015-2019 роках більше 12 тисяч проектів [25].

- Пакет законів щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг. Це дозволило делегувати органам місцевого самоврядування відповідного рівня повноваження з надання базових адміністративних послуг: реєстрацію місця проживання, видачу паспортних документів, державну реєстрацію юридичних та фізичних осіб, підприємств, об'єднань громадян, реєстрацію актів цивільного стану, речових прав, вирішення земельних питань тощо [25].

Нова законодавча база значно посилила мотивацію до міжмуніципальної консолідації в країні, створила належні правові умови та механізми для формування спроможних територіальних громад сіл, селищ, міст, які об'єднують свої зусилля у вирішенні нагальних проблем. Також вже виправдала себе нова модель фінансового забезпечення місцевих бюджетів, які отримали певну автономію і незалежність від центрального бюджету.

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ 2015-2018

найважливіші цифри першого етапу реформи

876 ОТГ

вже створено в Україні

9 млн

людей мешкають в ОТГ

у 5-7 разів

у середньому зросли бюджети ОТГ

6298

проектів розвитку інфраструктури вже реалізовано в ОТГ за рахунок державної субвенції

на **165,4 млрд грн** зросли власні доходи місцевих бюджетів: з 68,6 млрд грн у 2014 до 234 млрд грн у 2018

2565

сільських старост працюють в ОТГ

123 сучасних центрів надання адміністративних послуг створено в ОТГ

1,5 млн га

земель с/г призначення за межами населених пунктів отримали ОТГ у власність

1170

громад скористалися механізмом співробітництва для реалізації спільних проектів

753

опорні школи та

1228

їхніх філій створено в регіонах

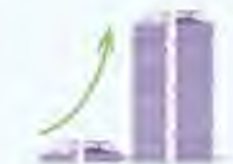

Більше **20** міжнародних проектів сприяють децентралізації в Україні

60%

українців вважають децентралізацію потрібною реформою

у **39 разів** збільшилася державна підтримка розвитку регіонів та громад: з 0,5 млрд грн у 2014 до 19,37 млрд грн у 2018

Рис. 1.3.2. Результати децентралізації в Україні за 2015-2018 роки.

Кабінет Міністрів України визначив підтримку реформи децентралізації в Україні одним з пріоритетних завдань, що сприятиме розвитку місцевого самоуправління і економічного розвитку країни в цілому. 2020 рік став ключовим у питанні формування базового рівня місцевого самоврядування:

12 червня 2020 року Уряд затвердив новий адміністративно-територіальний устрій базового рівня. Відповідно до розпоряджень Кабінету Міністрів, в Україні сформовано 1469 територіальних громад, які покриватимуть усю територію країни [31].

17 липня 2020 року Верховна Рада України прийняла Постанову № 3650 «Про утворення та ліквідацію районів». Згідно з документом, тепер в Україні 136 районів. Старі 490 районів парламент ліквідував [31].

15 липня 2020 року Верховна Рада України прийняла постанову 3809 про призначення чергових місцевих виборів на 25 жовтня 2020 року [8].

16 липня Верховна Рада України прийняла зміни до виборчого законодавства.

25 жовтня 2020 року пройшли місцеві вибори на новій територіальній основі громад і районів [8].

Усе це створило стійке підґрунтя для наступних кроків реформи місцевого самоврядування, а також сприяє прискоренню реформ у сфері охорони здоров'я, освіти, культури, соціальних послуг, енергоефективності та інших секторах.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Розділ 2. Реформа адміністративно-територіального поділу України

2.1. Земельна децентралізація

Впровадження земельної реформи та децентралізація підняли низку практичних питань, які цікавлять не лише представників ОТГ, але й пересічних землекористувачів: цифровізація, оренда та податки, інвентаризація земель, зміна цільового призначення, розпаювання та інші чутливі питання.

Згідно з Законом України №1423 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин», землі державної власності за межами населених пунктів (крім земель, які потрібні державі для виконання її функцій) передаються в комунальну власність сільських, селищних, міських рад.

Встановлено чіткий механізм фіксування у Державному земельному кадастрі меж громад, зокрема об'єднаних [23]. Органи місцевого самоврядування отримують повноваження щодо зміни цільового призначення земельних ділянок приватної власності та затвердження детальних планів території за межами населених пунктів.

Крім того, повноваження зі здійснення державного контролю за використанням та охороною земель надано обласним державним адміністраціям та виконавчим органам сільських, селищних, міських рад.

Передача державних земель у власність громад процес важливий та історичний. Територіальні громади зможуть забезпечити кращий контроль та управління землями, а надходження до місцевих бюджетів покращать добробут містечок і сіл. Утім за довгі роки хаотичного централізованого управління, панування тіньової економіки та корупційних схем люди розвчилися почуватися господарями на власній землі та мають безліч питань і навіть побоювань щодо земельної реформи.

Згідно із Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» від 31.03.2020 з 1 липня можуть продаватися виключно землі

сільськогосподарського призначення приватної форми власності [17]. Винятком є можливість громадян викупити земельні ділянки, які належать їм на праві постійного користування, на праві довічного успадкованого володіння або оренди (якщо така оренда виникла шляхом переоформлення права постійного користування до 2010 року), із державної або комунальної власності, якщо такі земельні ділянки були надані їм для ведення селянського (фермерського) господарства.

Відповідно до ухваленого Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» № 1423-IX в планується впровадження автоматизованої системи моніторингу земельних відносин [23], у межах якої здійснюватиметься облік та відстежування стану земельних відносин.

Адміністратором цієї системи буде державне підприємство, що займається адмініструванням Державного земельного кадастру. Система використовуватиме дані Державного земельного кадастру, Реєстру речових прав, податкової служби, державної статистики та інших органів. Користування буде безкоштовним, а всі дані розміщуватимуться у відкритому доступі.

Усі землі та земельні ділянки за межами населених пунктів (за нечисленними винятками) уже перейшли в комунальну власність із моменту набрання чинності Законом № 1423-IX, тобто з 27 травня 2021 року. Винятком є ділянки, право державної власності на які вже зареєстровано. Якщо це так, щоб відповідна державна земля перейшла в комунальну власність, треба внести відповідні зміни до Реєстру речових прав за заявою громади.

За межами населених пунктів землі промисловості та водного фонду теж переходять у розпорядження громад. Крім тих, які перебувають у постійному користуванні державних підприємств, на яких розташовані нерухомі об'єкти права державної власності, а також деяких інших, що визначені в п. 24 Перехідних положень Земельного кодексу України [12].

Розпорядження землями водного фонду здійснюється громадами або органами державної влади. Землі водного фонду можуть бути передані в оренду

разом із розташованим на них водним об'єктом за результатами земельного аукціону.

Повноваження громади щодо самоврядного контролю в земельній сфері.

Самоврядний контроль скасовується, але після введення в дію відповідних положень Закону № 1423- IX виконавчим радам громад будуть делеговані певні функції державного контролю: їм надаються повноваження з контролю за самовільним зайняттям земельних ділянок, їх використанням за цільовим призначенням, боротьби з бур'янами тощо. Щоб отримати контрольні повноваження, відповідні ради повинні будуть прийняти окреме рішення.

Щоб вести облік земель і землевласників (користувачів) громада має створити власний геопортал [28]. Передбачено, що відповідно до Закону № 711, який набрав чинності 24 липня 2021 року, дані комплексного плану просторового розвитку громад будуть опубліковані у відкритому доступі на геопорталах громад, національному геопорталі та інших геопорталах, які вибере громада. На розробку таких планів передбачається виділення субвенції з держбюджету [26].

Встановлення адміністративних меж громад. Відповідно до Закону №1423 межі громад встановлюються за домовленістю між суміжними громадами за земельпорядною документацією. Громади самі затверджують ці межі.

У громад сьогодні з'являються великі можливості, але водночас – і велика відповідальність. Однак готовність взяти на себе цю відповідальність є ще більшою, чим мотивація чи бажання отримати землю в управління. До початку децентралізації за межами населених пунктів перебувало більше ніж 70% всієї землі, коли землі були не в розпорядженні, не в управлінні органів місцевого самоврядування. І не всі органи місцевого самоврядування, не всі громади мали можливість на території свого органу місцевого самоврядування ухвалювати рішення щодо розміщення тих чи інших, скажімо так, бізнесів чи нових об'єктів. Звичайно, попереду багато викликів. І перні виклики, які стоять

перед громадами, це розробка земельпорядної документації, нова документація і комплексний план просторового розвитку [26].

Навести лад в земельних питаннях – це досить складне та еластичне питання, яке буде розтягнуте в часі, але над цим потрібно працювати. Ще до 2000 року самоврядування відповідали за землю за межами населених пунктів, потім їх передали районним державним адміністраціям, з 2013 року в Держземагенцію, яка трансформувалася в Геокадастр, її перекидали між різними міністерствами, при цьому створювався державний електронний реєстр в результаті цього зараз маємо безлад у сфері земельних відносин.

Потрібно провести якісну інвентаризацію тих земель, які є, визначити, що передали, що не передали, що залишається в державній власності. Проінвентаризувати, в тому числі і ті польові дороги, які запроєктовані є, але які обробляються агровиробниками. Подивитися, де потрібні лісозахисні польові зелені смуги, де висаджувати дерева. Тобто це величезний комплекс проблем, який в тому числі пов'язаний з екологією і взагалі з майбутнім України. І всі ці питання передаються на плечі місцевому самоврядуванню – це величезний плюс, адже проблема краще вирішується там, де її видно. І люди бачать, і вони будуть її для себе вирішувати значно ефективніше, ніж це здійснювали ті чи інші органи державної влади. Процес інвентаризації швидким не буде. Крім фінансової складової, проблема полягає в тому, що переважна більшість центральних органів виконавчої влади та місцеві державні організації не відкривають наявну в них інформацію. Державні органи повинні через уряд примушувати їх відкривати інформацію, але відкривати вони теж не можуть, адже забагато матеріалів, які перебувають у паперовому вигляді потрібно оцифрувати, а це мають робити фахівці, а їх, навіть, на рівні обласних центрів немає. І ось це – проблема створення національної інфраструктури геопросторових даних.

Світовий банк виділив \$100 млн на те, щоб провести просторове планування в громадах, яке в тому числі і передбачає здійснення аудиту земельних ресурсів, адже планувати територію без розуміння ресурсів, які є в

наявності, неможливо. Тому потрібно, щоб держава оновила аерофотозйомки по всій Україні, на основі яких вже зможуть працювати як приватні компанії, так і місцеве самоврядування – це найдорожчий елемент у системі комплексного планування територій і аудиту земельних ресурсів.

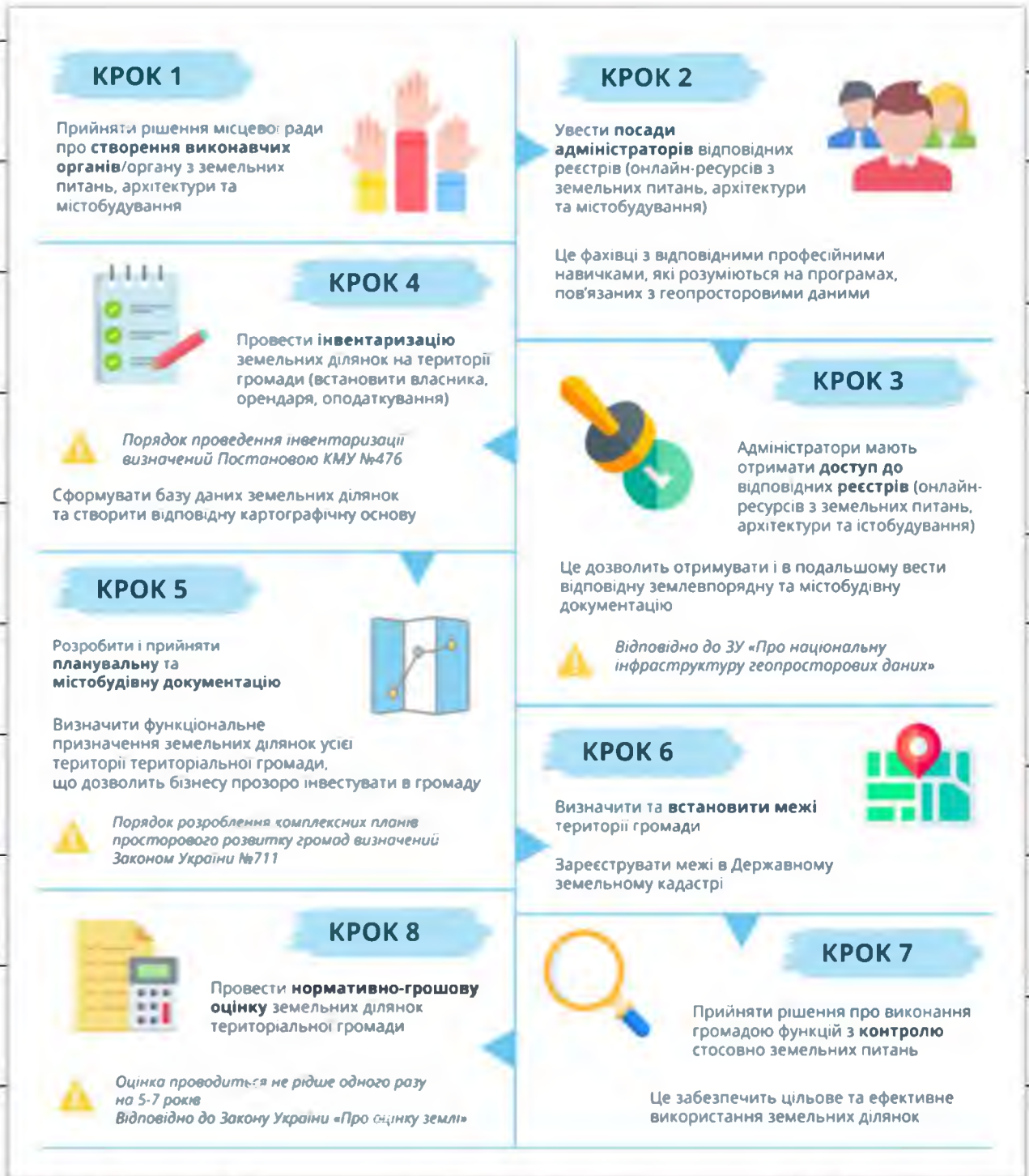

Рис. 2.1.1. Покроковий план реалізації земельної децентралізації

2.2. Організація розроблення та затвердження містобудівної

документації для ОТГ

У західноєвропейських країнах просторове планування формує принципи розвитку території. На сьогодні цивілізація створює для природи та життя й здоров'я людини загрози, тому існує незаперечна необхідність здійснення заходів щодо просторового планування відповідно до принципів сталого розвитку. Сталий розвиток — це модель соціально-економічного розвитку території, яка характеризується низьким рівнем втручання в природне середовище, активною екологічною політикою та низьким рівнем втручання в природне середовище з метою його збереження для майбутніх поколінь. Принцип сталого розвитку означає, що документація з просторового планування повинна правильно враховувати екологічні проблеми, належне управління водними ресурсами, стійку мобільність, захист культурної та природної спадщини, а також вимоги, що виникають у зв'язку з необхідністю адаптації до зміни клімату. Просторове планування також є платформою, на якій необхідно розглянути, обговорити та збалансувати суперечливі державні та приватні інтереси, пов'язані з розвитком території.

Комплексний план просторового розвитку території територіальної громади — одночасно містобудівна документація на місцевому рівні та документація із землеустрою, що визначає планувальну організацію, функціональне призначення території, основні принципи і напрями формування єдиної системи громадського обслуговування населення, дорожньої мережі, інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту території та населення від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони земель та інших компонентів навколишнього природного середовища, формування екомережі, охорони і збереження культурної спадщини та традиційного характеру середовища населених пунктів, а також послідовність реалізації рішень, у тому числі етапність освоєння території [34].

Просторове планування — сукупність дій органів місцевого самоврядування та виконавчої влади щодо визначення території для розселення, місць застосування праці, відпочинку та оздоровлення, інженерно-транспортної інфраструктури, інших об'єктів шляхом розроблення, затвердження документації з просторового планування та дотримання її рішень.

Концепція інтегрованого розвитку території територіальної громади - документ стратегічного планування, який може розроблятися на замовлення органу місцевого самоврядування із залученням місцевих мешканців, суб'єктів господарювання, що зареєстровані та/або здійснюють господарську діяльність на території відповідної територіальної громади або мають намір здійснювати таку діяльність у межах відповідної території, і визначає довгострокові, міждисциплінарні, просторові та соціально-економічні пріоритети розвитку території, є вихідними даними для розроблення містобудівної документації на місцевому рівні на принципах сталого розвитку з метою підвищення якості життя, доступності та рівності можливостей, сприяння розвитку соціальних суспільних відносин та ділової активності, оптимізації адміністративної діяльності, відповідає державним і регіональним програмам розвитку та затверджується відповідним органом місцевого самоврядування [32].

Містобудівна документація — це затверджені текстові та графічні матеріали з питань регулювання планування, забудови та іншого використання території.

Містобудівні умови та обмеження забудови земельної ділянки — це документ, що містить комплекс планувальних та архітектурних вимог до проектування і будівництва щодо поверховості та щільності забудови земельної ділянки, відступів будинків і споруд від червоних ліній, меж земельної ділянки, її благоустрою та озеленення, інші вимоги до об'єктів будівництва, встановлені законодавством та містобудівною документацією.

План зонування території (зонінг) - документація, що є складовою комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади

або генерального плану населеного пункту і визначає умови та обмеження використання території у межах визначених функціональних зон.

Примієвка зона - територія, що забезпечує просторовий та соціально-економічний розвиток міста;

Проектна документація - затверджені текстові та графічні матеріали, якими визначаються містобудівні, об'ємно-планувальні, архітектурні, конструктивні, технічні, технологічні вирішення, а також кошториси об'єктів будівництва;

Схеми планування території на регіональному рівні - планувальна документація, яка розробляється у розвиток Генеральної схеми планування території України та визначає принципові вирішення розвитку, планування, забудови, використання територій адміністративно-територіальних одиниць та їх окремих частин;

Містобудівною документацією для ОТГ є:

- Схема планування території ОТГ;
- Генеральний план населеного пункту, розташованого в межах ОТГ;
- План зонування території населеного пункту, розташованого в межах ОТГ;
- Детальний план території, розташованої в межах ОТГ.

Схема планування території визначає основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення території об'єднаної територіальної громади та дає проектні пропозиції щодо формування системи громадського обслуговування населення; організації інженерно-транспортної інфраструктури; інженерної підготовки й благоустрою; захисту території від небезпечних природних і техногенних процесів; охорони навколишнього природного середовища; збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, традиційного характеру середовища історичних населених пунктів [19].

Перед тим, як розробити схему планування території, треба проаналізувати існуюче використання території громади. Такий аналіз легше здійснювати, якщо в громаді уже проведено інвентаризацію земель. Над картою

спільно з проєктувальником працюють УОМА, землевпорядник та старости ОТГ. На ній відображаються переважні види використання території, позначаються наявні об'єкти, виробничі, комунальні, міжселешної соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури, природно-заповідного фонду, пам'ятки культурної спадщини, місця залягання корисних копалин, існуючі споруди інженерного захисту території, зрошені та осушені. У місцях, де розташовані ці об'єкти, в санітарно-захисних та охоронних зонах діє відповідний режим використання території (тобто певні обмеження). З врахуванням таких планувальних обмежень в подальшій роботі формуються проєктні пропозиції щодо перспективного та найбільш ефективного використання території громади. Також для формування проєктних пропозицій важливо визначити території розповсюдження факторів природної та техногенної небезпеки, а саме: наявність складних інженерно-будівельних умов забудови (крутий рельєф, затоплення, підтоплення карсти тощо); зони радіаційного та іншого техногенного забруднення довкілля, зони можливих надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру від потенційно небезпечних об'єктів. Сформовані проєктні пропозиції щодо подолання несприятливих умов перспективного використання території відображаються на схемі інженерної підготовки та захисту території від надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру. Це дозволяє майбутньому забудовнику визначити обсяги витрат при освоєнні таких територій. На проєктному плані відображаються пропозиції щодо перспективного та найбільш ефективного використання території ОТГ (функціональне зонування території) з урахуванням проєктних рішень раніше затвердженої містобудівної документації державного (Генеральна схема планування території України), регіонального (схеми планування території області та району) та місцевого (генеральні плани населених пунктів, детальні плани території) рівнів, а також результатів обговорень із місцевими жителями [11].

Досвід західноєвропейських країн засвідчує, що необхідно розробити у складі схеми планування території ОТГ ландшафтний план. Його мета

формування (відповідно до місцевих умов) концепції збалансованого використання всіх ресурсів ОТГ, що забезпечує збереження та поліпшення якості території, умов життя населення. Ландшафтний план у складі схеми планування території ОТГ виконується, якщо передбачено стратегією розвиток рекреації як стратегічної чи операційної цілі. У цьому випадку відповідно до ландшафтного плану визначаються рекреаційні території, їх ємність й обсяги будівництва закладів відпочинку, облаштування агросадиб, кемпінгів, паркувальних майданчиків, формуються пропозиції щодо розвитку дорожньої та інженерно-транспортної мережі.

На ландшафтному плані відображається:

- території міжселенних рекреаційних утворень (курортні зони, рекреаційні зони, лікувально-оздоровчі зони);
- території зеленого, екологічного, сільського туризму (зокрема, населені пункти-центри народних ремесел, етнічні осередки);
- «Ментальні» (асоціативні) ландшафти, які виявляються на основі історико-культурних подій;
- території та об'єкти природно-заповідного фонду з відповідним зонуванням за режимами використання;
- категорії лісів (захисні, рекреаційно-оздоровчі, експлуатаційні, природоохоронного, наукового, історикокультурного призначення);
- території обумовлені особливостями землекористування (сільськогосподарські поля, ліси, заплави річок, поселення);
- об'єкти рекреаційної та туристичної інфраструктури (зокрема готелі, мотелі, агросадиби, території санаторно-курортних та рекреаційних закладів)
- землі історико-культурного призначення, нерухомі об'єкти культурної спадщини та пам'ятки археології;
- курорти;
- об'єкти водного фонду;
- антропогенні ландшафти за функціональним використанням (зокрема, рілля, сіножаті, пасовища, виробничі);

- території з найбільш гострими екологічними проблемами, де необхідно запропонувати та вжити особливі заходи для їх відновлення;
 - диференціація ландшафтів за критерієм привабливості для туризму й рекреації (висока, середня, низька) [8].

Ефект ландшафтного планування залежить від ставлення людей, які повинні враховувати й реалізовувати його результати. Тому ландшафтний план ОТГ складається в тісному зв'язку з громадою, власниками земельних ділянок, землекористувачами, природоохоронними спілками та іншими зацікавленими особами. Результат ландшафтного планування – розробка конкретних рекомендації для планування й управління. І це сприяє сталому розвитку території.

Генеральний план – довгострокова стратегія планування та забудови території окремого населеного пункту. Генеральний план дозволяє розробляти програми економічного й соціального розвитку, збереження природних ресурсів і підтримання санітарно-епідеміологічної, протипожежної та інших видів безпеки. Розрахунок площі районів житлової та виробничої забудови. Обсяги перспективного будівництва об'єктів соціальної та інженернотранспортної інфраструктури з урахуванням сучасних соціальних та екологічних стандартів. У генеральному плані оцінюються побажання інвесторів і даються обґрунтовані рекомендації щодо економічного розвитку населеного пункту.

План зонування території. На підставі затвердженого генерального плану населеного пункту або в його складі розробляється план зонування території, в якому визначені межі та кодові позначки територіальних зон, а також містобудівний регламент кожної зони. Він включає перелік переважних, допустимих та супутніх видів дозволеного використання земельних ділянок, граничні параметри об'єктів дозволеного нового будівництва та реконструкції (містобудівні умови та обмеження).

Завдяки простоті сприйняття план зонування території є основним інструментом залучення інвестицій, дає можливість потенційному забудовнику

заздалегідь скласти бізнес-план (до отримання земельної ділянки та містобудівних умов і обмежень).

Детальний план території. Детальний план розробляється з метою забезпечення комплексної забудови території [35].

Виконується:

- Уточнення планувальної структури та функціонального призначення окремих функціональних зон або планувальних утворень.

- Встановлення червоних ліній, ліній регулювання забудови та інших планувальних обмежень використання території.

- Обґрунтування формування та цільового призначення земельних ділянок.

- Визначення місць розташування об'єктів соціальної сфери, організації комплексного благоустрою та озеленення.

- Встановлення обсягів та послідовності реконструкції існуючої забудови.

Оптимізується трасування вулиць та інженерних мереж, визначаються місця розташування інженерних споруд (підстанції, свердловини та насосні станції з відповідними охоронними й санітарними зонами), надаються

пропозиції щодо організації відведення дощових вод. Детально розробляється транспортна схема руху легкового, вантажного, громадського транспорту, організація пішохідного руху до головних зупинок громадського транспорту,

проектуються профілі вулиць, які включають резерви території для інженерного обладнання, транспортних зупинок, зовнішнього освітлення

вулиць та озеленення. Детальний план території у межах населеного пункту уточнює положення генерального плану населеного пункту й розробляється на частину території поселення (його структурно-планувальний елемент), яка

призначена для комплексної забудови. Детальний план території за межами населеного пункту розробляється відповідно до схеми планування території

ОП. Об'єктом може бути територія виробнича, рекреаційна, садового

товариства. Один із головних результатів детального плану території – проект містобудівних умов та обмежень.

Організація розроблення та затвердження містобудівної документації для ОТГ здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Порядку розроблення містобудівної документації.

Замовником містобудівної документації є орган місцевого самоврядування (рада ОТГ). Відносини між замовником та розробником містобудівної документації у процесі розроблення та затвердження регулюються договором, укладеним відповідно до вимог Цивільного кодексу України та інших

нормативно-правових актів. Відносини між замовником та розробником містобудівної документації у процесі розроблення та затвердження регулюються договором, укладеним відповідно до вимог Цивільного кодексу України та інших нормативно-правових актів.

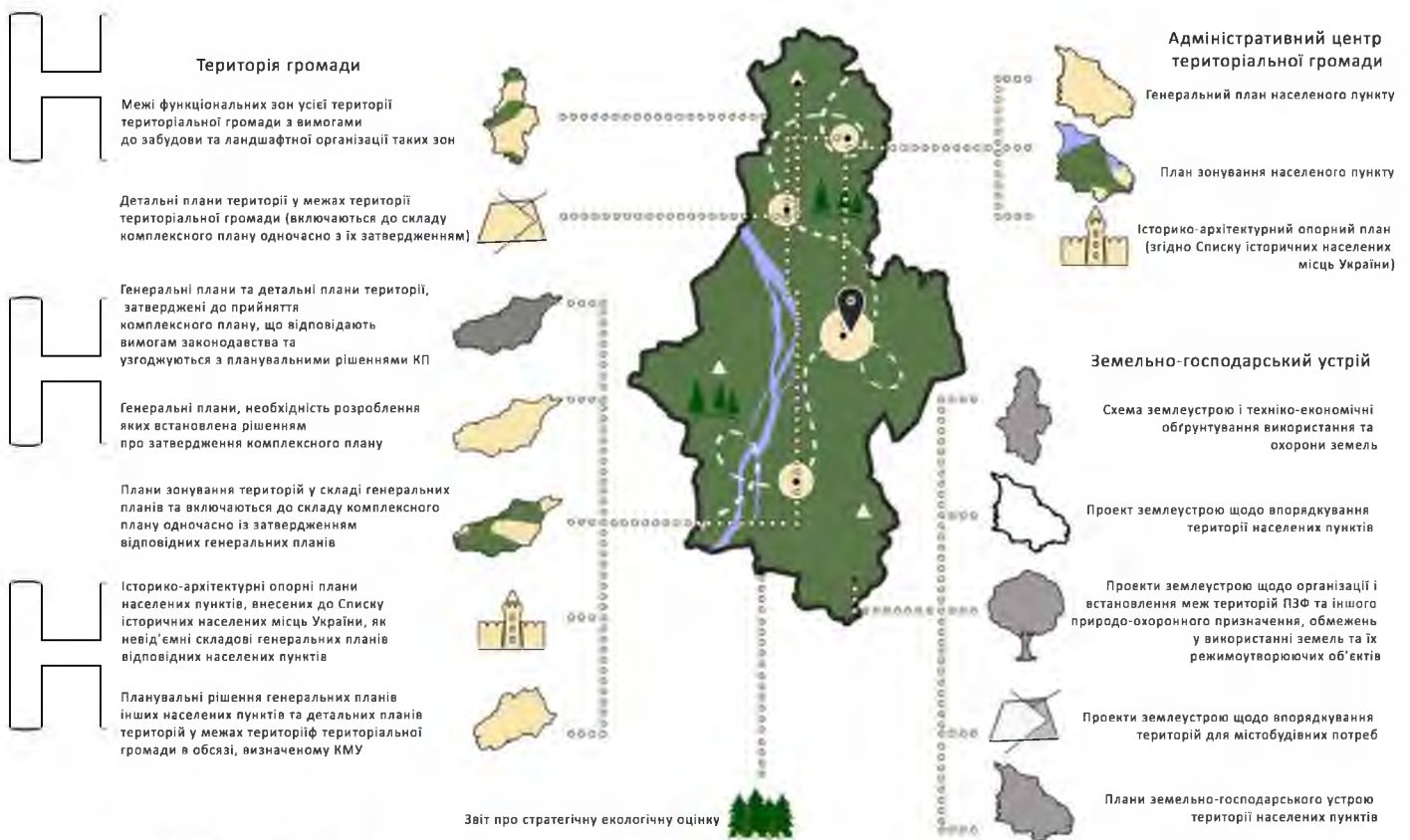

Рис. 2.2.1. Зміст та структура комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади

2.3. Просторове планування у новому адміністративно-територіальному поділі

Просторове планування є одним із найважливіших видів діяльності у розвитку сучасного суспільства. Воно йде пліч-о-пліч із стратегічним плануванням громад та країн і за своєю суттю є спробою суспільства впливати на просторовий розподіл людей, їх діяльність та ресурси. Просторове планування є діяльністю в публічному секторі та відбувається на місцевому, регіональному, національному та міжнародному рівнях. Ця діяльність зазвичай призводить до створення просторового плану, в якому галузеві політики мають бути узгоджені [7, 8].

У цьому пункті опишемо ситуацію у сфері просторового планування, а також стан підготовленості документації з просторового планування в Україні станом на 2021 рік. У зв'язку з новим територіальним поділом країни розглянемо ситуацію з перспективи нової територіальної структури.

Зараз просторове планування в Україні, як галузь, перебуває у перехідній фазі від централізованої політики та підходів у плануванні до сучасних інтегрованих та стратегічних підходів. Підхід централізованого планування в Україні застосовувався відповідно до вимог та політики економічної та державної моделі в Радянському Союзі, внаслідок чого, в основному, відбувався промисловий та міський розвиток більших населених пунктів.

Після набуття незалежності та різкого входу у світову ринкову економіку, Україна поринула у низку різноманітних криз. Розвиток просторового планування як галузі випав з пріоритетів держави на тривалий час, а практичні та академічні підходи залишалися дуже близькими до централізованих, впливаючи, у свою чергу, на законодавство та державні норми.

На щастя, ситуація змінилась, і нині ця галузь входить до пріоритетів Парламенту та Уряду, зокрема Мінрегіону [6]. Це стає зрозумілим з останніх

подій щодо прийняття нових законів (зокрема, закону № 2280[14]), реформування та відкриття Держгеокадастру та оновлення державних будівельних норм (ДБН). Фактично, до прийняття закону № 2280 термін "просторове планування" в законодавстві не визначався, натомість застосовувався термін "містобудування" при плануванні усіх видів територій - сільських, міських, районів, областей тощо, а плани просторового розвитку називали «містобудівною документацією».

Документація з просторового планування покликана юридично закріплювати бачення майбутнього просторового розвитку / використання певної території на всіх рівнях, включно з міжнародним. Тут головним наміром є забезпечення сталості та впорядкованості соціального та економічного розвитку, а також прозорість, законність та однакові правила для всіх суб'єктів цієї діяльності. Саме тому ця документація повинна бути публічно доступною.

Така документація в основному містить відповідну інформацію про поточну просторову ситуацію (різні зони та ділянки, обмеження, інфраструктура та мережі, розподіл населення та господарської діяльності тощо), а також бачення та проектні рішення майбутнього просторового розвитку. Таким чином, документація є прекрасним джерелом для розуміння того, що відбувається на території, особливо якщо дані, що містяться там, є правдивими та адекватними щодо даного моменту в часі.

Тож, як виглядає нинішня ситуація з документацією з просторового планування в Україні? Чи існує така документація для кожної адміністративної одиниці та чи вона забезпечує хорошу основу для сталого просторового розвитку України?

Ці питання є дуже актуальними також і для Програми «U-LEAD з Європою». А саме, Програма активно підтримує розвиток сфери просторового планування в Україні, особливо на рівні сільських громад. У портфоліо Програми є Тематичні Пакети Підтримки під назвою "Успішна Громада: Крок за Кроком" [32]. Вони розроблені для підтримки та розвитку компетенцій працівників місцевого самоврядування в об'єднаних територіальних громадах,

в тому числі й у галузі «Просторове планування та управління ресурсами». У цьому матеріалі Програма демонструє сформовану картину поточного стану справ у секторі, щоб забезпечити якісну та належну цільову підтримку українським громадам.

U-LEAD проаналізував публічно доступні дані про документацію з просторового планування в Україні та за допомогою ГІС технологій розробив інтерактивний додаток з веб-картами. Ці карти допомагають знайти відповіді на два основні питання:

Які територіально-адміністративні одиниці мають документацію з просторового планування?

У якому році ця документація було затверджено?

Відповідь на перше запитання дає розуміння, чи будь-яка діяльність щодо територіального розвитку взагалі є законною, тоді як останнє допомагає оцінити відповідність документації до ситуації сьогодні, враховуючи той факт, що плани просторового розвитку передбачають розрахунковий період в 15-20 років, а це означає, що їх слід переглядати та актуалізувати протягом цього циклу.

Проведений аналіз ґрунтується на даних, зібраних на веб-платформі "PMAP", створеній у 2018 - 2019 р.р. організацією «Офіс ефективного регулювання» (BRDO) за підтримки Програми MATRA (Нідерланди) та Мінрегіону. Проект, з-поміж іншого, був присвячений збору інформації щодо наявності містобудівної документації по всій Україні. На платформу дані додаються спеціалістами, відповідальними за просторове планування на своєму рівні. Загалом, Мінрегіон регулярно проводить такий кількісний моніторинг результати за 2019 рік можна знайти на веб-сайті Мінрегіону [8].

На веб-картах можна знайти інформацію про кожен представлену адміністративну одиницю та навіть посилання на оприлюднену документацію, а нижче розглядаються чотири адміністративні рівні національний, регіональний (області), субрегіональний (райони) та місцевий (населені пункти та ОТГ).

Национальний рівень в просторовому плануванні в Україні представлений Генеральною Схемою Планування Території України. Ця схема була затверджена разом із прийняттям спеціального Закону України "Про Генеральну Схему планування Території України" у 2002 році. Вона все ще є дійсною через відсутність термінів дії містобудівної документації в Україні, але її розрахунковий період підійшов до кінця, тож зараз, власне, час розробити нову, особливо з огляду на поточні зміни в геополітичній ситуації.

Генеральна Схеми охоплює всю Україну і складається з 27 креслень (схем) та текстових матеріалів ("пояснювальна записка"). Графічні матеріали публічно доступні на веб-сайті розробника Схеми – Державного проектного Інституту «ДНПРОМІСТО», та на веб-сайті Мінрегіону (Рис. 2.3.1). Регіональний або обласний рівень представлений Схемою Планування Території Облaсті. Відповідно до даних ресурсу РМАР, усі області, окрім Київської (документація датована 1988 р.), мають досить «свіжі» схеми планування, оскільки більшість з них було затверджено після 2010 року (Рис. 2.3.2).

НУ

НУ

НУ

Рис. 2.3.1. Генеральна схема планування території України

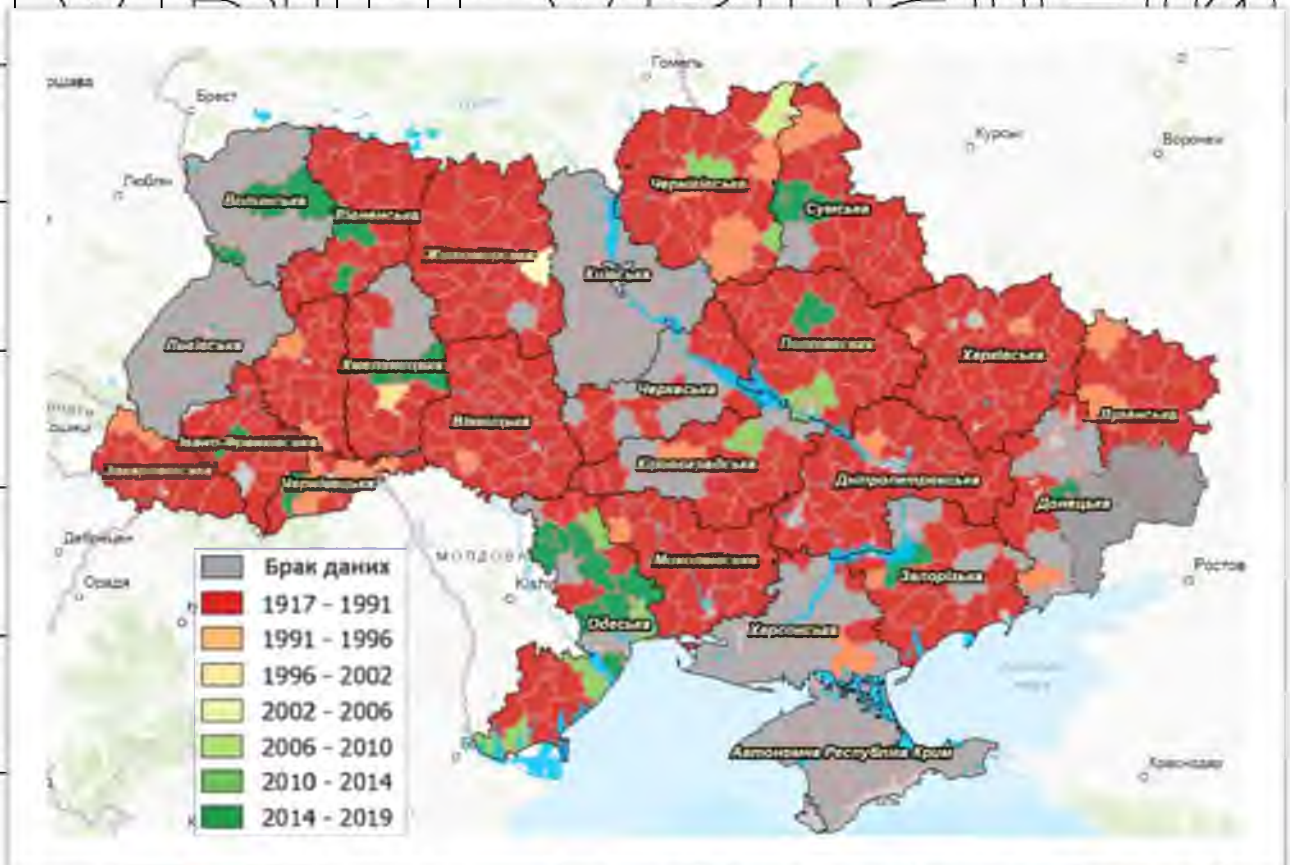

Рис. 2.3.2. Схема планування території області

НУ

НУ

НУ

НУ

Субрегіональний рівень. Ситуація з субрегіональним рівнем (районами) значно гірша. Дані доступні не для всіх районів, але загальна тенденція помітна – більшість схем планування території району було розроблено та затверджено до 1992 року – 298 схем із 490 районів, що дає 61% неактуальної документації.

Відсоток, ймовірно, навіть більший, оскільки бракує інформації про ще 130 районів (27%) (Рис. 2.3.3.).

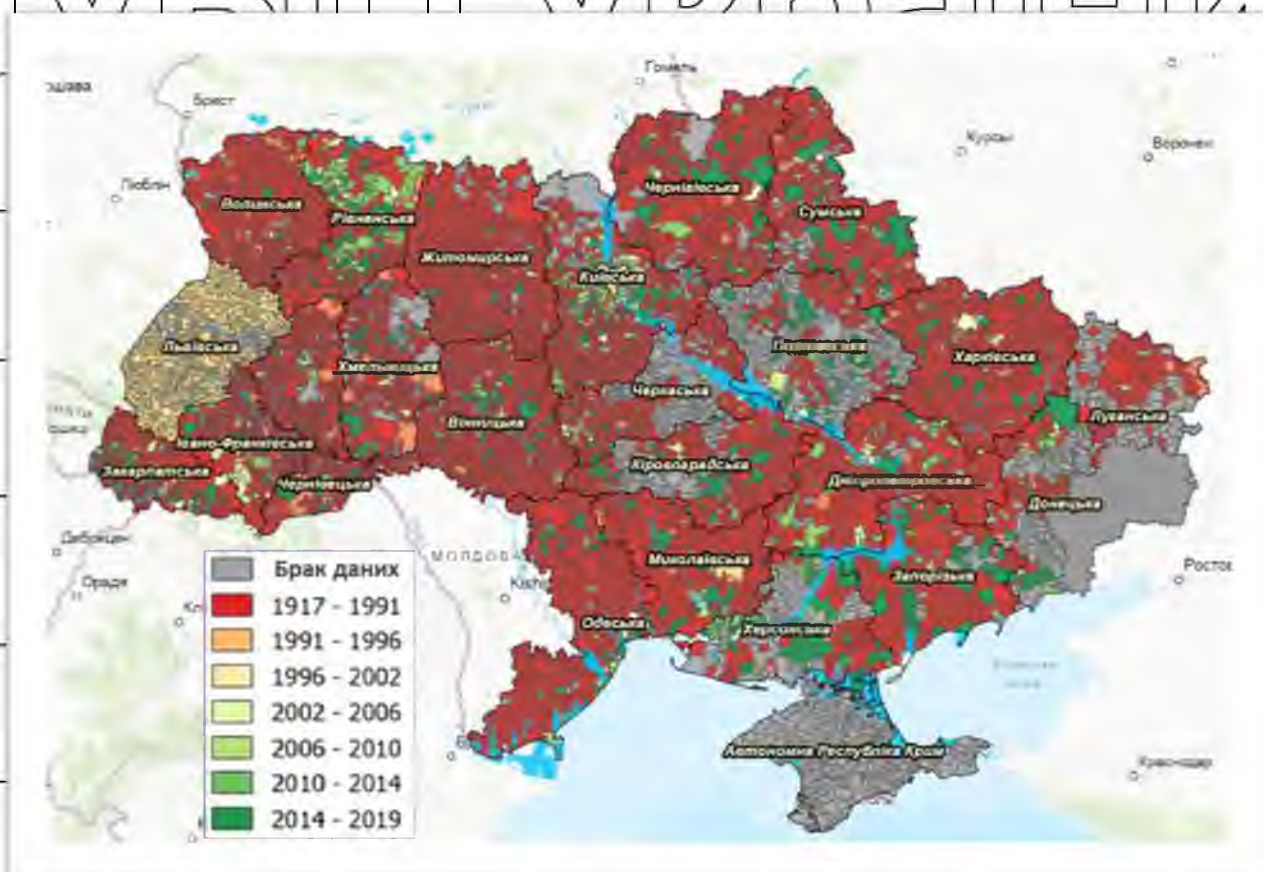

Рис. 2.3.3. Дані про схеми планування територій районів

Місцевий рівень – населені пункти. Місцевий рівень представлений Генеральними планами населених пунктів (міст, селищ та сіл). Дані про 11605 (40%) населених пунктів із 29726 відсутні, але 13900 (47%) населених пунктів мають генеральні плани датовані до 1992 року. Для наглядності, ця карта відображає територію місцевих рад (10375), класифіковану за датою затвердження генерального плану основного населеного пункту, припускаючи, що ситуація з документацією є досить подібною для менших та менш

розвиненню населених пунктів у межах даної ради. У веб-додатку існує окрема карта, яка відображає кожен населений пункт (рис. 2.3.4).

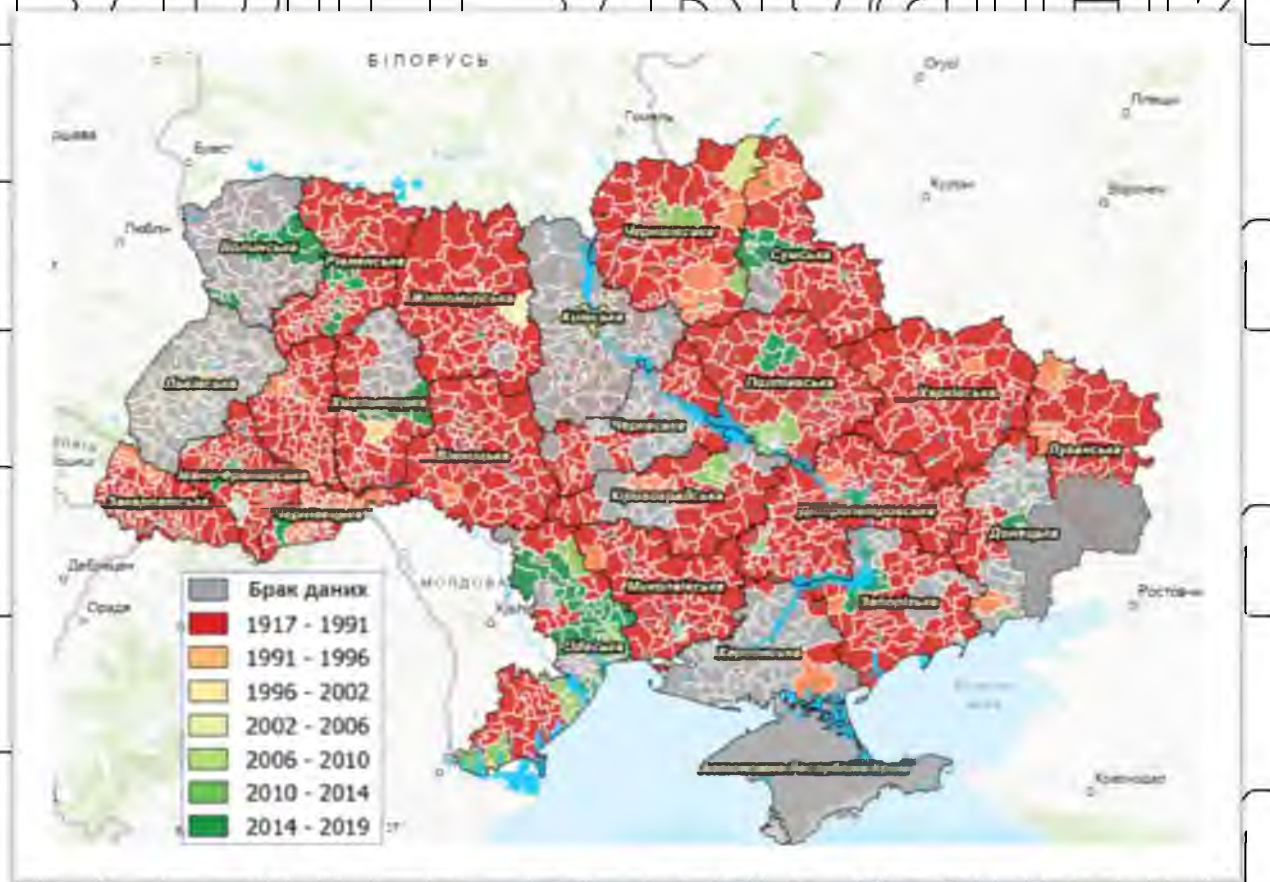

Рис. 2.3.4. Дані про наявність Генеральних планів населених пунктів

Місцевий рівень – об'єднані територіальні громади. Прийняття перспективних планів ОТГ та закону, який встановлює тип документації з просторового планування для території ОТГ - Комплексний план просторового розвитку території громади, визначає необхідну правову базу для ОТГ в цьому питанні. Деякі громади розпочали розробку схем просторового планування ОТГ як окремий документ (на основі відповідних ДБН), деякі – як схему планування території району / частини району. Внаслідок нестачі коштів, тривалих процесів та невизначеності лише невелика кількість ОТГ розробили та затвердили ці документи.

Зараз ОТГ отримують багато можливостей з однієї сторони та викликів – з іншої. Ці можливості знаходяться в межах повноважень самостійно керувати своїми територіями на основі принципу повсюдності. Виклики, особливо для

неміських ОТГ, полягають у тому, що вони отримують в середньому 10-20 населених пунктів без актуальних планів просторового розвитку, а також в необхідності розробки комплексного плану для всієї території ОТГ. Кожна громада може перевірити на вищезазначених веб-картах, що вона отримає і де можна знайти більше інформації / документації [8,39].

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

2.4. Фінансове забезпечення територіального планування ОТГ

Згідно постанови Кабінету Міністрів України від 28 липня 2021 року №853 про Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад передбачено:

- надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад, що додаються (таблиця 2.4.1.).

- розподіл обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад у 2021 році згідно Порядком та умовами надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад.

- забезпечення погодження розподілу обсягу субвенції, передбаченого пунктом 2 Постанови КМУ від 28 липня 2021 року №853, з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад визначають механізм надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад (далі - субвенція), передбаченої законом України про Державний бюджет України на відповідний рік.

Головним розпорядником субвенції є Мінрегіон [8].

Розпорядники субвенції за місцевими бюджетами визначаються рішеннями про такі бюджети відповідно до законодавства.

Використання субвенції здійснюється з дотриманням умов Угоди про позику "Програма "Прискорення приватних інвестицій у сільське

господарство" між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку від 27 серпня 2019 р. N 8973-UA.

Субвенція спрямовується на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад (далі - комплексні плани).

Не допускається спрямування субвенції на погашення штрафних санкцій, що нараховуються за порушення умов договорів.

Умовами надання субвенції є:

1) прийняття відповідною сільською, селищною, міською радою або військово-цивільною адміністрацією населеного пункту в разі її утворення рішення щодо розроблення комплексного плану;

2) затвердження у встановленому порядку завдання на розроблення комплексного плану;

3) наявність актуалізованої картографічної основи в цифровій формі у державній геодезичній системі координат УСК-2000 для розроблення комплексного плану згідно із завданням на його розроблення;

4) співфінансування з місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством, послуг з розроблення комплексного плану в обсязі, що перевищує розрахований згідно з пунктом 9 цього Порядку та умов граничний розмір субвенції відповідного бюджету місцевого самоврядування (якщо вартість послуг з розроблення комплексного плану перевищує граничний розмір субвенції відповідного бюджету місцевого самоврядування);

5) забезпечення фінансування послуг з експертизи містобудівної документації комплексного плану за рахунок коштів місцевого бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством.

Субвенція не надається бюджетам міських територіальних громад, адміністративним центром яких є населений пункт, що одночасно є обласним центром.

Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад або військово-цивільні адміністрації населених пунктів у разі їх утворення подають облдержадміністраціям заяви про надання субвенції, в яких зазначається:

- 1) найменування територіальної громади;
- 2) площа території територіальної громади;
- 3) чисельність територіальної громади;
- 4) кількість населених пунктів, територія яких входить до складу території територіальної громади;
- 5) назва населеного пункту - адміністративного центру територіальної громади, його площа та чисельність населення;
- 6) назви інших населених пунктів, територія яких входить до складу території територіальної громади, їх площа та чисельність населення;
- 7) вартість послуг з розроблення комплексного плану;
- 8) строк розроблення комплексного плану;
- 9) інформація щодо наявності актуалізованої картографічної основи в цифровій формі у державній геодезичній системі координат УСК-2000 для розроблення комплексного плану.

До заяви додаються:

копія рішення відповідної сільської, селищної, міської ради або військово-цивільної адміністрації населеного пункту в разі її утворення щодо розроблення комплексного плану;

копія затвердженого у встановленому порядку завдання на розроблення комплексного плану;

розрахунок вартості послуг з розроблення комплексного плану, гарантійний лист щодо забезпечення співфінансування з місцевого бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством, вартості послуг з

розроблення комплексного плану в обсязі, що перевищує граничний розмір субвенції відповідного бюджету місцевого самоврядування (якщо вартість послуг з розроблення комплексного плану перевищує граничний розмір субвенції відповідного бюджету місцевого самоврядування);

гарантійний лист щодо забезпечення фінансування послуг з експертизи містобудівної документації комплексного плану за рахунок коштів місцевого бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством, або відповідне рішення сільської, селищної, міської ради.

Вартість послуг з розроблення комплексного плану визначається за правилами визначення вартості проектно-вишукувальних робіт та експертизи проектною документації на будівництво, затвердженими наказом Мінрегіону від 8 серпня 2013 р. N 374 [8].

Облдержадміністрації розглядають подані документи щодо їх відповідності умовам, зазначеним у пункті 5 цих Порядку та умов, і здійснюють розподіл обсягів субвенції між бюджетами сільських, селищних, міських територіальних громад з урахуванням вимог пункту 9 цих Порядку та умов.

Обсяг субвенції, що спрямовується до бюджету сільської, селищної, міської територіальної громади, не може перевищувати граничного розміру субвенції, який розраховується за формулою:

$$V_{гр.і} = 3,19 \times P_i,$$

де $V_{гр.і}$ - граничний розмір субвенції відповідного бюджету місцевого самоврядування;

3,19 - граничний розмір субвенції у розрахунку на 1 км² площі території територіальної громади, тис. гривень;

P_i - площа території відповідної територіальної громади.

Якщо виконавчими органами сільських, селищних, міських рад територіальних громад не розпочато процес закупівель протягом двох місяців з дня отримання субвенції, облдержадміністрації здійснюють перерозподіл субвенції між сільськими, селищними, міськими бюджетами інших територіальних громад з урахуванням вимог цих Порядку та умов.

Закупівля послуг з розроблення комплексних планів здійснюється з урахуванням постанови Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. N 1070 "Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів

попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти" [19]

Відкриття рахунків, реєстрація, облік бюджетних зобов'язань в органах Казначейства та проведення операцій з використання субвенції, відображення у первинному та бухгалтерському обліку інформації про отримані (створені) оборотні і необоротні активи здійснюються в установленому законодавством порядку. Казначейство перераховує субвенцію відповідно до Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2010 р. N 1132 [13].

Щомісяця за формами, встановленими Мінрегіоном:

- до 10 числа відповідні виконавчі органи сільських, селищних, міських рад або військово-цивільні адміністрації населених пунктів, у разі їх утворення подають облдержадміністраціям інформацію про фактично здійснені заходи щодо розроблення комплексних планів і звіти про використання субвенції та коштів місцевих бюджетів (на умовах співфінансування);

- до 15 числа облдержадміністрації подають Мінрегіону інформацію про використання субвенції та коштів місцевих бюджетів (на умовах співфінансування).

Мінрегіон подає до 25 січня року, що настає за звітним, Мінфіну інформацію про використання субвенції.

Облдержадміністрації у строки та за формами, встановленими Мінрегіоном, подають Мінрегіону звіти, визначені для виконавців Програми "Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство" Рекомендаційно-технічним операційним посібником для управління проектом "Програма "Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство", затвердженим наказом [34]. Складення та подання фінансової і бюджетної звітності про використання субвенції, а також контроль за її цільовим та ефективним витрачанням здійснюються в установленому законодавством порядку.

Таблиця 2.4.1.

Державна фінансова підтримка розробки комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад, 2021* .

Код бюджету	Найменування місцевого бюджету адміністративно-територіальної одиниці	Обсяг субвенції, тис. гривень
02100000000	Обласний бюджет Вінницької області	3000,47
03100000000	Обласний бюджет Волинської області	2276,50
04100000000	Обласний бюджет Дніпропетровської області	3475,85
05100000000	Обласний бюджет Донецької області	2063,70
06100000000	Обласний бюджет Житомирської області	3386,26
07100000000	Обласний бюджет Закарпатської області	1471,00
08100000000	Обласний бюджет Запорізької області	3006,27
09100000000	Обласний бюджет Івано-Франківської області	1577,49
10100000000	Обласний бюджет Київської області	2919,33
11100000000	Обласний бюджет Кіровоградської області	2796,92
12100000000	Обласний бюджет Луганської області	2105,15
13100000000	Обласний бюджет Львівської області	2483,13
14100000000	Обласний бюджет Миколаївської області	2710,17
15100000000	Обласний бюджет Одеської області	3744,89
16100000000	Обласний бюджет Полтавської області	3219,97
17100000000	Обласний бюджет Рівненської області	2293,00
18100000000	Обласний бюджет Сумської області	2685,30
19100000000	Обласний бюджет Тернопільської області	1567,40
20100000000	Обласний бюджет Харківської області	3558,78
21100000000	Обласний бюджет Херсонської області	2974,84
22100000000	Обласний бюджет Хмельницької області	2311,02
23100000000	Обласний бюджет Черкаської області	2379,04
24100000000	Обласний бюджет Чернівецької області	909,40
25100000000	Обласний бюджет Чернігівської області	3634,12
	Усього	62550,00

* Розподіл субвенції між місцевими бюджетами здійснено за такою формулою:

$$V_i = V_0 \times (P_i/P),$$

де V_i - обсяг субвенції місцевого бюджету;

V_0 - загальний обсяг субвенції;

P_i - загальна площа території територіальних громад області;

P - загальна площа території територіальних громад в Україні.

Показники P_i та P розраховано без урахування площ територій територіальних громад, адміністративним центром яких є населений пункт, що одночасно є обласним центром; територіальних громад, територія яких включає лише територію населеного пункту; територіальних громад, територія яких знаходиться на тимчасово окупованій території України.

2.5. Методика формування спроможних територіальних громад

Відповідно до статті 11 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» перспективний план формування територій громад області розробляється обласною державною адміністрацією згідно з методикою формування спроможних територіальних громад і охоплює всю територію області. [18]

Формування спроможних територіальних громад здійснюється у такій послідовності:

1) визначення потенційних адміністративних центрів спроможних територіальних громад та зон їх доступності;

2) визначення переліку територіальних громад, що входять до складу спроможних територіальних громад;

3) проведення оцінки рівня спроможності.

Потенційні адміністративні центри спроможних територіальних громад визначаються у такій послідовності:

1) міста обласного значення та населені пункти — адміністративні центри районів.

Зони доступності таких потенційних адміністративних центрів визначаються на відстані не більш як 20 кілометрів автомобільними дорогами загального користування. Відстань може бути збільшена до 25 кілометрів у разі,

коли чисельність населення спроможної територіальної громади в зоні віддаленості від потенційного адміністративного центру більш як 20 кілометрів становить не більш як 10 відсотків загальної чисельності населення такої

громади. Така відстань може бути зменшена у разі відсутності автомобільних доріг загального користування чи з урахуванням особливостей рельєфу, що унеможливує сполучення (ріки без мостів, гори).

Зони доступності потенційних адміністративних центрів спроможних територіальних громад визначаються з урахуванням доступності публічних послуг у відповідних сферах, зокрема часу прибуття для надання швидкої медичної допомоги у невідкладних випадках та пожежної допомоги, що не повинно перевищувати 20 хвилин;

2) населені пункти (села, селища, міста), які раніше мали статус адміністративних центрів районів та розташовані на відстані більш як 20 кілометрів автомобільними дорогами загального користування від міст обласного значення, населених пунктів — адміністративних центрів районів та зон їх доступності.

Зони доступності таких потенційних адміністративних центрів визначаються відповідно до підпункту 1 цього пункту.

У разі розташування в зоні доступності потенційного адміністративного центру спроможної територіальної громади, визначеного відповідно до підпунктів 1 і 2 цього пункту, населеного пункту (села, селища, міста), який має відповідні кадрові ресурси, фінансове забезпечення та розвинуту інфраструктуру (зокрема, на території якого є заклад загальної середньої освіти I—III ступеня, медична амбулаторія, проживає не менш як 250 дітей шкільного і 100 дітей дошкільного віку), такий населений пункт може бути визначений потенційним адміністративним центром спроможної територіальної громади;

3) інші населені пункти (села, селища, міста), територія яких не охоплюється зонами доступності потенційних адміністративних центрів, визначених відповідно до підпунктів 1 і 2 цього пункту, які розташовані на відстані не менш як 20 кілометрів автомобільними дорогами загального користування від таких потенційних адміністративних центрів та частково забезпечені інфраструктурою.

У разі наявності на території, яка не охоплюється зонами доступності потенційних адміністративних центрів, визначених відповідно до підпунктів 1 і 2 цього пункту, більш як одного населеного пункту, який може бути визначений потенційним адміністративним центром, перевага надається тому, що має найбільш розвинуту інфраструктуру.

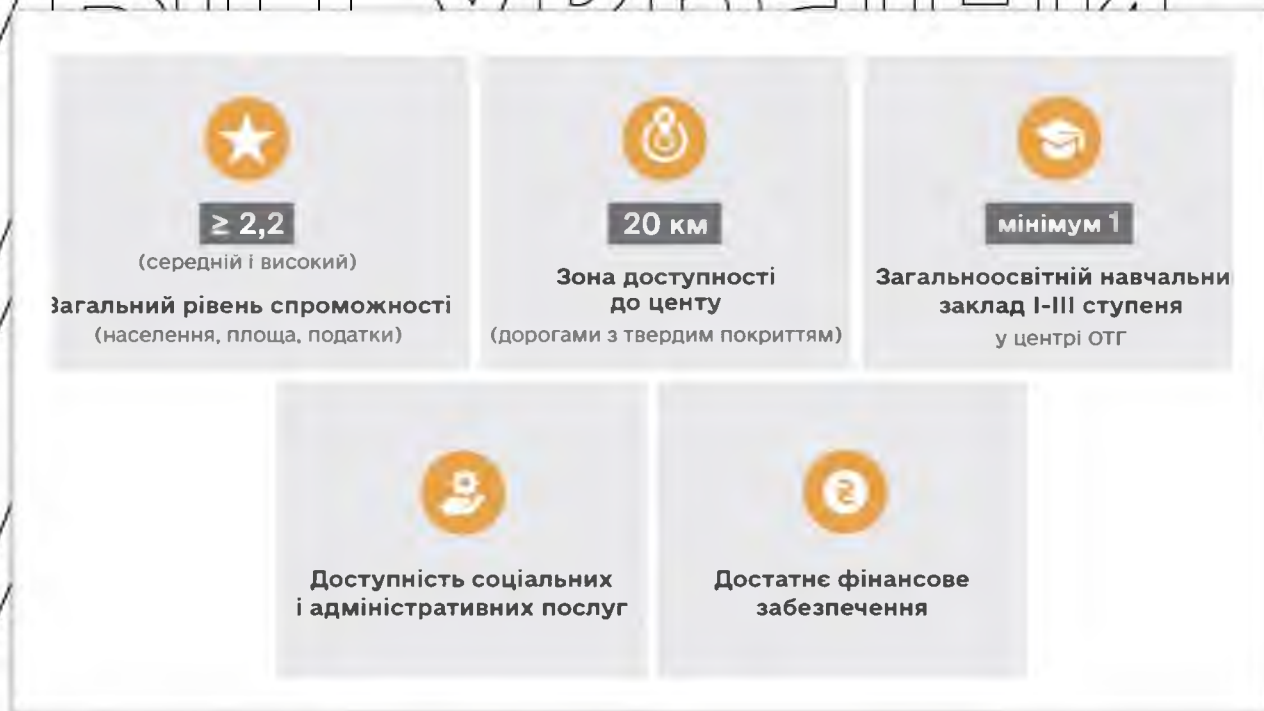

Рис. 2.5.1. Критерії формування ОТГ

В Методичці встановлені критерії, які дають можливість оцінити рівень спроможності громади:

- чисельність населення, що постійно проживає на території спроможної територіальної громади (до 3 тисяч осіб – 0,3; від 3 до 7 тисяч – 0,6; 7 тисяч осіб і більше – 1);
- чисельність дітей шкільного віку, які навчаються в загальноосвітніх навчальних закладах, розташованих на території спроможної територіальної громади (до 500 – 0,3; від 500 до 500 – 0,6; 500 і більше – 1);
- площа території спроможної територіальної громади (до 200 кв. км – 0,3; від 200 до 400 кв. км – 0,6; понад 400 кв. км – 1);

- індекс податкоспроможності бюджету спроможної територіальної громади (до 0,3 – 0,3; від 0,3 до 0,9 – 0,6 більше 0,9 – 1).

- частка місцевих податків та зборів у доходах бюджету спроможної територіальної громади (до 20% – 0,3; від 20 до 40% – 0,6; понад 40% – 1).

Рівень спроможності визначається за сумою вказаних вище критеріїв.

Низький рівень спроможності – від 1,5 до 2,1.

Середній рівень спроможності – від 2,2 до 3,8.

Високий рівень спроможності – від 3,9.

Числові значення критеріїв оцінки рівня спроможності наведені в додатку 2 до Методики.

Результати оцінки рівня спроможності враховуються під час розроблення проекту (внесення змін до проекту) перспективного плану.

При цьому кількість спроможних територіальних громад з низьким рівнем спроможності не може перевищувати 10 відсотків загальної кількості спроможних територіальних громад Автономної Республіки Крим, відповідної області.

Межі території спроможної територіальної громади визначаються по зовнішніх межах юрисдикції рад територіальних громад, що входять до її складу.

Межі територій спроможних територіальних громад визначаються з дотриманням таких вимог:

- територія спроможної територіальної громади повинна включати території територіальних громад, що входять до її складу, та бути нерозривною;

- спроможні територіальні громади розташовуються у межах території Автономної Республіки Крим, однієї області;

- у разі входження до складу спроможної територіальної громади однієї або кількох територіальних громад, розташованих на території суміжного району, розширенню підлягають межі району, на території якого розташований адміністративний центр утвореної спроможної територіальної громади.

Територіальна громада, яка розташована на однаковій відстані від потенційних адміністративних центрів спроможних територіальних громад, може бути включена до складу тієї спроможної територіальної громади, потенційний адміністративний центр якої має найбільш розвинуту соціальну і транспортну інфраструктуру та розташований у межах одного району.

З метою забезпечення відкритості та прозорості роботи з розроблення проекту перспективного плану утворюється робоча група, до складу якої входять представники Ради міністрів Автономної Республіки Крим, облдержадміністрації, відповідних органів місцевого самоврядування, органів самоорганізації населення та громадськості.

З метою врахування інтересів територіальних громад під час розроблення проекту перспективного плану уповноважені Радою міністрів Автономної Республіки Крим, облдержадміністрацією посадові особи проводять консультації з уповноваженими представниками органів місцевого самоврядування та їх асоціацій, а також суб'єктами господарювання та їх громадськими об'єднаннями.

За результатами консультацій оформляється протокол.

Консультації проводяться під час:

- визначення переліку територіальних громад, що можуть увійти до складу спроможної територіальної громади;
- визначення переліку територіальних громад, території яких не охоплюються зонами доступності потенційних адміністративних центрів;
- визначення меж територій спроможних територіальних громад.

Консультації проводяться насамперед з представниками територіальних громад, території яких охоплюються зонами доступності кількох потенційних адміністративних центрів.

За результатами консультацій та на підставі рішень органів місцевого самоврядування визначається потенційний адміністративний центр спроможної територіальної громади.

Якщо в процесі розроблення проекту перспективного плану після проведення консультацій виникла необхідність внесення до нього змін, проводиться додаткові консультації.

Проект перспективного плану розробляється в електронному та паперовому вигляді та включає:

- графічну частину, яка відображає межі спроможних територіальних громад, їх потенційні адміністративні центри та всі населені пункти, що увійшли до їх складу;

- перелік спроможних територіальних громад із зазначенням найменування територіальних громад, що входять до їх складу.

Проект акту Кабінету Міністрів України про затвердження перспективного плану (внесення змін до перспективного плану) вноситься Кабінетові Міністрів України Радою міністрів Автономної Республіки Крим, облдержадміністрацією в установленому порядку разом з паспортами спроможних територіальних громад.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

3. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ ОТГ НА ПРИКЛАДІ ВИШНЕВОЇ МІСЬКОЇ ГРОМАДИ

3.1. Особливості проведення адміністративної реформи у Київській області

Добровільне об'єднання громад супроводжується не тільки змінами територіальних меж, а й змінами, що відбуваються у стосунках окремих населених пунктів громади, взаєминах членів громади, в особистісній сфері кожного її мешканця. Створення позитивного соціально-психологічного клімату, внутрішнього психологічного комфорту стає важливим завданням органів місцевого самоврядування в умовах змін. Згуртованість є необхідним чинником забезпечення соціально-економічного розвитку нової адміністративно-територіальної одиниці, її фінансової самодостатності, інвестиційної привабливості. Саме на підставі згуртованості формується солідарна відповідальність.

В Україні сьогодні відбуваються позитивні зміни – перехід на нову європейську систему адміністративно-територіального устрою.

Утворення нових та ліквідація існуючих районів забезпечить відповідність системи адміністративно-територіального устрою районного рівня України сучасним вимогам та європейським стандартам, що, в свою чергу, сприятиме визначенню обґрунтованої територіальної основи для діяльності органів виконавчої влади та відповідних органів місцевого самоврядування.

Верховна Рада України прийняла Постанову від 17 липня 2020 року № 807-ІХ «Про утворення та ліквідацію районів». Тепер в Україні ліквідовано 490 районів та створено 136 нових районів [31].

Постановою визначено, що межі районів встановлюються за зовнішньою межею територій сільських, селищних, міських територіальних громад, які входять до складу відповідного району.

До створення спроможних територіальних громад, значну частину послуг громадяни отримували у районних центрах. Наразі всі необхідні послуги будуть надаватись безпосередньо в об'єднаних територіальних громадах.

Роль держави – надати підтримку, зокрема фінансову, на розвиток мережі центрів надання публічних послуг у об'єднаних територіальних громадах.

Представники Київської обласної державної адміністрації протягом I-II кварталу 2020 року взяли участь у ряді консультативних зустрічей у Міністерстві розвитку громад та територій України щодо узгодження внесення змін до перспективного плану формування територій громад Київської області, де було презентовано і обговорено експертами проект змін до перспективного плану Київської області.

Відповідно до статті 11 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» перспективний план формування територій громад області розробляється обласною державною адміністрацією згідно з методикою формування спроможних територіальних громад і охоплює всю територію області [24].

Перспективний план формування територій громад Київської області був затверджений Кабінетом Міністрів України розпорядженням від 20.05.2020 № 600-р, відповідно до якого планувалося створення 69 об'єднаних територіальних громад, що мають середній та високий рівень спроможності. Всі 33 ОТГ, які пройшли шлях добровільного об'єднання, включені до перспективного плану формування територій громад Київської області [26].

Внаслідок адміністративно-територіальної реформи, з 2020 року Київська область складається з 69 територіальних громад, об'єднаних в 7 районів (див. рис. 3.2.1 та 3.2.2):

- Білоцерківський район (з адміністративним центром у місті Біла Церква) у складі територій Білоцерківської міської, Володарської селищної,

Гребінківської селищної, Ковалівської сільської, Маловільшанської сільської, Медвинської сільської, Рокитнянської селищної, Сквирської міської, Ставищенської селищної, Таращанської міської, Тетіївської міської, Узинської міської, Фурсівської сільської територіальних громад, затверджених Кабінетом Міністрів України;

- Бориспільський район (з адміністративним центром у місті Бориспіль) у складі території Бориспільської міської, Вороньківської сільської, Гірської сільської, Дівичківської сільської, Золочівської сільської, Переяславської міської, Пристоличної сільської, Студениківської сільської, Ташанської сільської, Цибулівської сільської, Яготинської міської територіальних громад, затверджених Кабінетом Міністрів України;

- Броварський район (з адміністративним центром у місті Бровари) у складі території Баришівської селищної, Березанської міської, Броварської міської, Великодимерської селищної, Зазимської сільської, Згурівської селищної, Калинівської селищної, Калитянської селищної територіальних громад, затверджених Кабінетом Міністрів України;

- Бучанський район (з адміністративним центром у місті Буча) у складі території Білогородської сільської, Бородянської селищної, Борщегівської сільської, Бучанської міської, Вишневої міської, Гостомельської селищної, Дмитрівської сільської, Ірпінської міської, Коцюбинської селищної, Макарівської селищної, Немішаївської селищної, Пісківської селищної територіальних громад, затверджених Кабінетом Міністрів України;

- Вишгородський район (з адміністративним центром у місті Вишгород) у складі території Вишгородської міської, Димерської селищної, Іванківської селищної, Петрівської сільської, Пірнівської сільської, Поліської селищної, Славутицької міської територіальних громад, затверджених Кабінетом Міністрів України;

- Обухівський район (з адміністративним центром у місті Обухів) у складі територій Богуславської міської, Васильківської міської, Кагарлицької міської, Козинської селищної, Миронівської міської, Обухівської міської, Ржищівської міської, Української міської, Феодосіївської сільської територіальних громад, затверджених Кабінетом Міністрів України;

- Фастівський район (з адміністративним центром у місті Фастів) у складі територій Бишівської сільської, Боярської міської, Сатненської сільської, Глевахівської селищної, Калинівської селищної, Кожанської селищної, Томашівської сільської, Фастівської міської, Чабанівської селищної територіальних громад, затверджених Кабінетом Міністрів України.

В Україні загалом було 490 районів. Отже стільки ж районних рад та районних державних адміністрацій. Функціонал у всіх них був однаковий, однак навантаження дуже різнилося через різний розмір і кількість населення районів. Наприклад, в Україні було 6 районів з населенням до 10 тисяч людей, у 9 районах проживало більше 100 тисяч людей, у 3 районах – понад 150 тисяч. При однакових функціях – обсяг роботи різний. Також 26 районів були вже повністю покриті спроможними громадами, 173 райони на 50% і більше були покриті громадами. Переважна більшість повноважень перейшла саме до громад від органів влади районного рівня. Тобто система була не збалансована.

Тому Уряд і Парламент мали вирішувати питання реорганізації влади на районному рівні. 17 липня 2020 року Верховна Рада України прийняла Постанову № 3650 «Про утворення та ліквідацію районів». Згідно з документом, тепер в Україні 136 районів. Старі 490 районів, про які йшлося вище, Парламент ліквідував.

Адміністративно-територіальний устрій субрегіонального рівня Київської області

Рис. 2.2/1. Новий адміністративно-територіальний поділ субрегіонального рівня Київської області

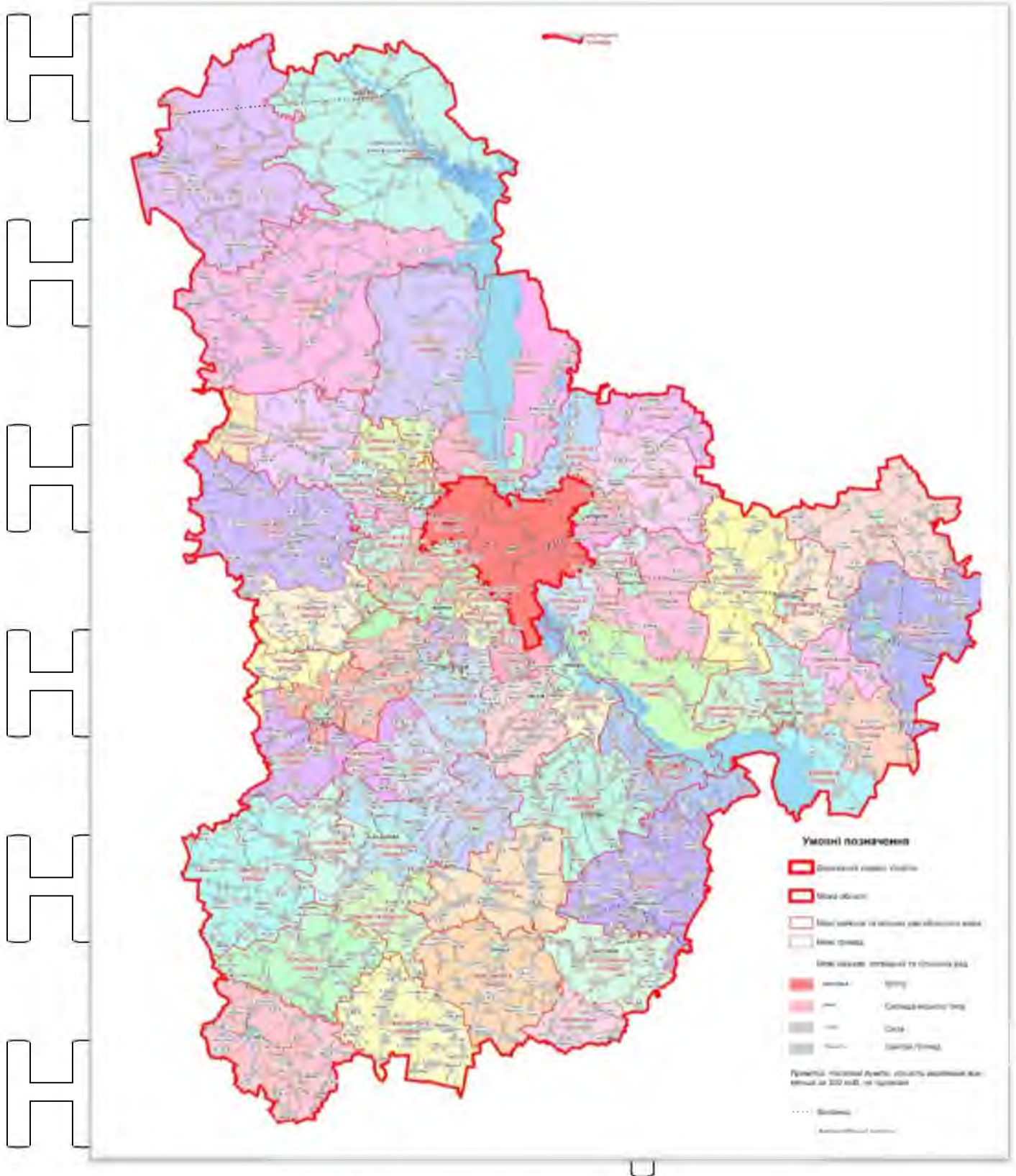

Рис. 2.2.2. Формування ОТГ Київської області

НУБІП України

3.2. Формування території Вишневої територіальної громади

Відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» населені пункти місто Вишневе та село Крюківщина скористалися своїм правом на об'єднання.

З приводу створення об'єднаної громади Вишневого та Крюківщини міський голова м. Вишневе повідомив, що міська та сільська громади фактично, живуть спільним життям. Навіть суто географічно, кордон між Вишневим та Крюківщиною проходить по вулицях та дворах. У них спільна інфраструктура, спільні задачі і комунальні питання.

Є великі проекти, зокрема, будівництво шляхопроводу через залізничні колії та ще однієї дороги на київську Кільцеву в районі Столичного рику.

Вишневе та Крюківщина, в однаковій мірі, зацікавлені в успішній реалізації запланованих проектів. І головне, завдяки створенню ОТГ – є можливість це зробити.

До того як прийняти остаточне рішення про ОТГ, було пророблено можливості та ресурси громади, її перспективний бюджет. Ще у 2018 році було підписано меморандум, в якому взято взаємні обов'язки щодо розвитку соціальної сфери, транспортної та комунальної інфраструктури міста та села.

У 2019 році Кабінет Міністрів України підтримав прагнення створити та розвивати Вишневу ОТГ у складі м. Вишневого та с. Крюківщина. І в міській, і в сільській громаді склалася спільна думка, що така конфігурація об'єднання є оптимальною. У жовтні 2020 р. пройшли місцеві вибори, на яких обрані депутати та голова громади, і вже з початку 2021 року ОТГ почала працювати.

ОТГ самостійно розпоряджається власними ресурсами на благо громади!

Сильна, спроможна громада з достатньою економічною активністю на власній території, з ініціативними, працьовитими людьми – забезпечить гідний рівень життя населення. На рівні потужної громади самостійно вирішуватимуться питання місцевого економічного розвитку, планування

розвитку території, утримання місцевої інфраструктури, забудови, благоустрою території, соціальної допомоги, культури, первинної ланки охорони здоров'я, середньої, дошкільної та позашкільної освіти, муніципальної поліції, пасажирських перевезень на території громади, житлово-комунальних послуг, утримання об'єктів комунальної власності.

Переваги від об'єднання є очевидними як для Вишневого, так і для Крюківщини. Після об'єднання, громада отримує значно більший обсяг фінансових ресурсів через механізм переходу бюджету на прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом та весь перелік видаткових повноважень, які визначено статтями 89, 91 Бюджетного кодексу України. Бюджет об'єднаної територіальної громади буде розроблятися з урахуванням особливостей підготовки місцевих бюджетів, визначених у ч. 4 статті 67 Бюджетного кодексу України.

Щодо податків, то об'єднана територіальна громада отримує такі фінансові ресурси: 60% податку на доходи фізичних осіб; 5% акцизного податку з реалізації підакцизних товарів; податок на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності; податок на майно (нерухомість, земля, транспорт), єдиний податок; 25% екологічного податку, трансферти з державного бюджету (базова дотація, освітня та медична субвенції).

Таблиця 3.2.1

Бюджет Вишневої громади станом на 1 квартал 2021 року*

Доходи загального фонду на 1-го мешканця	3273.7 грн.
Видатки загального фонду на 1-го мешканця	2030.2 грн.
Капітальні видатки на 1-го мешканця	164.6 грн.
Рівень дотаційності бюджетів	-12.2 %
Співвідношення видатків на утримання апарату управління із сумою доходів загального фонду	4.4 %
Питома вага заробітної плати у видатках загального фонду	56.9 %
Видатки на загальну середню освіту на 1-го учня:	4104.8 грн.
Питома вага місцевих податків і зборів у доходах загального фонду	34.6 %

* Показники надані експертами Програми «U-LEAD з Європою» та SKL International на підставі даних Міністерства фінансів, Державної казначейської служби, Державної статистичної служби, порталу openbudget.gov.ua

Крім того, за об'єднаною громадою залишаються такі джерела, як раніше закріплені місцеві податки і збори. Також об'єднана територіальна громада може розраховувати на додаткову державну фінансову підтримку за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку, субвенції на соціально-економічний розвиток, субвенції на підтримку інфраструктурних проектів.

Слід зазначити, що об'єднана територіальна громада має можливість залучати додаткове державне та іноземне фінансування шляхом написання проектів для участі у конкурсних інвестиційних програмах, в тому числі і міжнародних.

Переваги є очевидними. Мешканці об'єднаних громад Вишневого та Крюківщини дійсно отримують набагато більше можливостей щодо розпорядження власними коштами та надходженнями, розміри яких суттєво зростають, а відповідно ми отримуємо більше можливостей для соціально-економічного розвитку та благоустрою наших населених пунктів, зможемо спільними зусиллями вирішувати проблемні питання.

В результаті спільної праці відновлено поліклініку, стадіон, реконструкція дороги на Київ, оновлені сквери, дитячі та спортивні майданчики по всьому місту, заклад дитячої освіти «Колобок», оновлення комунальних підприємств надавачів послуг населенню, комунікацій, забезпечення новою технікою та інші. На сьогоднішній день Вишневе є досить комфортним та інвестиційно привабливим містом з добре розвинутою інфраструктурою та промисловістю, великою кількістю робочих місць для власного населення.

Тобто, головною метою створення ОТГ Вишневого та Крюківщини є зробити ці населені пункти більш самостійними, економічно незалежними, збільшити зростаючий рівня місцевого бюджету та надходжень. [19, 20]

3.3. Перспективний план розвитку Вишневої територіальної громади

Відповідно до ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності»

Концепція інтегрованого розвитку територіальної громади – це документ стратегічного планування, який розробляється на замовлення органу місцевого самоврядування із залученням місцевих мешканців, суб'єктів господарювання, що зареєстровані, здійснюють господарську діяльність або мають намір здійснювати таку діяльність на території територіальної громади.

Для Вишневої територіальної громади – це інструмент управління територією та усвідомлення всіх своїх наявних ресурсів, які є на території громади. Для мешканців – це інструмент можливості впливу на владу та прозорість в ухваленні рішень. Для бізнесу – це прозора інвестиційна спроможність громади, коли інвестор бачить, що конкретну земельну ділянку він може взяти з усіма документами, і ніхто його не ошукає.

Які переваги для громад це дає? Перш за все – це прозорість в ухваленні рішень, адже комплексний план є в форматі електронного документу з гео- та метеоданими. Він публікується на Геопорталі громади, є у відкритому доступі, і кожен мешканець, потенційний інвестор та сусід з іншої громади може подивитися, які є наміри на планування цієї території.

Комплексний план, також, є інструментом управління територією – це, для прикладу, інструмент запобігання природних та техногенних катастроф, оскільки іде повний аналіз природних ресурсів з виявленням, наприклад, підтоплення та затоплення та з організацією заходів, які запобігають цим несприятливим природним чинникам. Ще однією перевагою комплексного планування є зміна цільового призначення земельних ділянок, наприклад, з сільськогосподарської на виробництво, що приносить інвестиції в громаду та створює нові робочі місця. Також це є зручність в наданні адміністративних послуг, містобудівних умов чи обмежень. Будь-який зацікавлений громадянин може зайти на сайт громади і подивитися всі параметри забудови конкретної

земельної ділянки і тоді вирішити – вона йому потрібна чи ні, вона задовольняє його потреби чи ні?

Отже, таке комплексне планування має значні переваги для всіх учасників, наразі Вишнева територіальна громада на шляху до створення комплексного плану просторового розвитку.

В ході децентралізації повноваження органів місцевого самоврядування територіальних громад поширилися на усю територію країни і вже не обмежуються територіями населених пунктів. Щоб чітко розуміти свої межі, бачити, що і де знаходиться на їхній території, громадам потрібна проста і зрозуміла картографічна підоснова. Це дозволить більш ефективно управляти територією, інвентаризувати майно і ресурси, планувати розвиток громади. Тому було створено картосхеми для усіх громад, які є у вільному доступі.

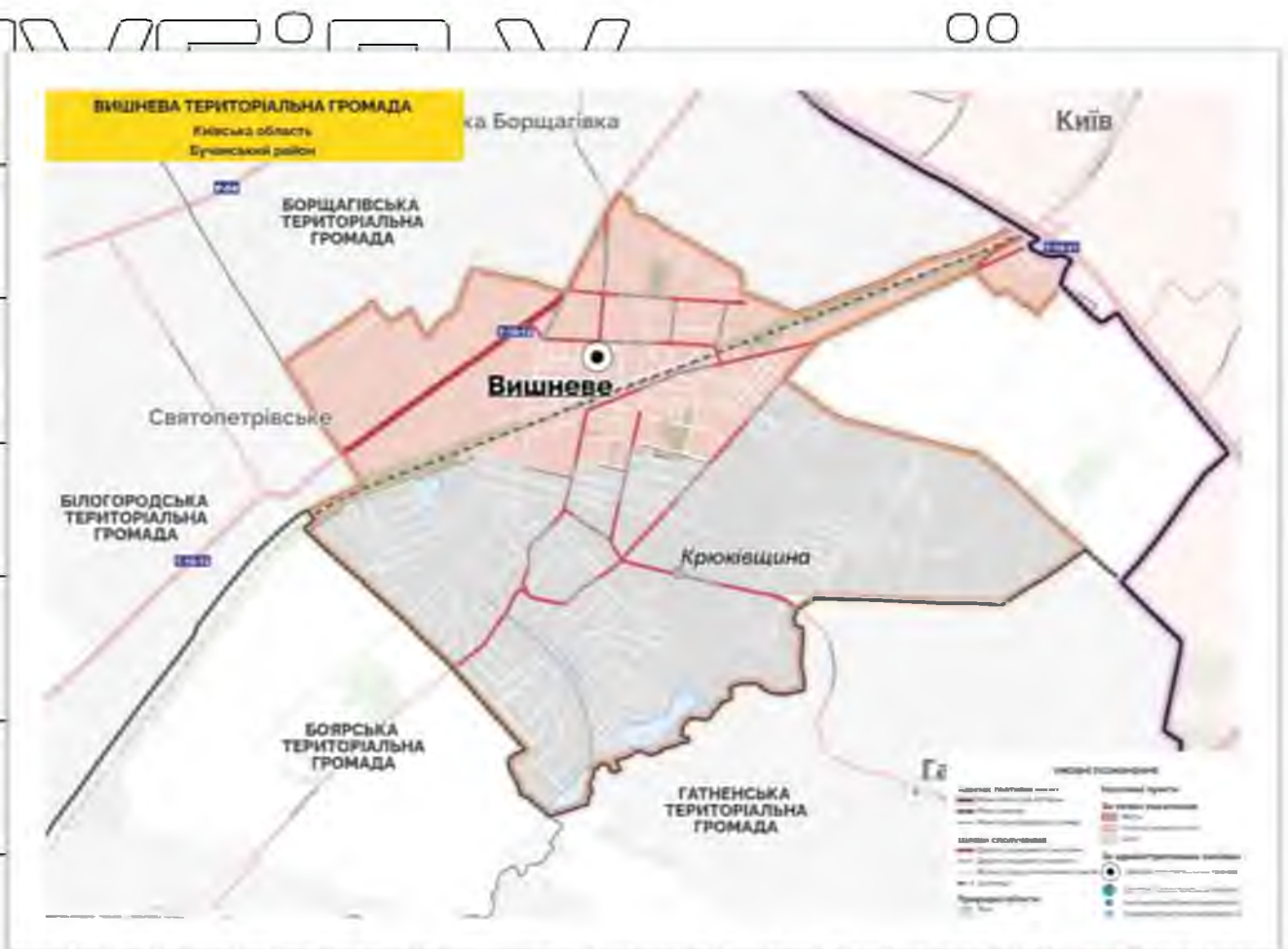

Рис. 3.3.1. Картосхема Вишневої територіальної громади

Картосхеми не визначають юридичних меж громад, їх встановлення – це наступний крок, який буде зроблено спільно з Держгеокадастром».

Картосхеми можуть стати основою для більш просунутих інструментів з обліку ресурсів громад, планування їхнього розвитку тощо. Картосхему кожної територіальної громади можна переглянути або безоплатно завантажити в новому розділі «Карти територій» у розділі Новий АТУ на сайті <https://decentralization.gov.ua>. Попри те, що картосхеми не встановлюють

юридичних меж громад, вони дають змогу зорієнтуватися, де проходить орієнтовна межа громади, куди направляти землевпорядників. Єдиним офіційним ресурсом для отримання даних про юридичні межі територіальних громад є Державний земельний кадастр. Щоб встановити чітку юридичну межу, територіальні громади треба розробити землевпорядну документацію, як передбачено законодавством.

Для міста Вишневе та села Крюківщина було розроблено Генеральні плани – це інструмент для довгострокової стратегії планування та забудови території окремого населеного пункту розробляються генеральні плани, які дозволяють розробляти програми економічного й соціального розвитку, збереження природних ресурсів і підтримання санітарно-епідеміологічної, протипожежної та інших видів безпеки. Розрахунок площі районів житлової та виробничої забудови. Обсяги перспективного будівництва об'єктів соціальної та інженернотранспортної інфраструктури з урахуванням сучасних соціальних та екологічних стандартів. У генеральному плані оцінюються побажання інвесторів і даються обґрунтовані рекомендації щодо економічного розвитку населеного пункту.

Рис. 3.3.2. Генеральний план міста Вишневе

Рис. 3.3.3. Генеральний план села Крюківщина

Генеральний план є базовою/основою для розроблення комплексного плану просторового розвитку території Вишневої територіальної громади, для його створення складається Технічне завдання, яке містить інформацію про:

- Вид документації;
- Назва території розроблення комплексного плану;
- Площа території Роганської територіальної громади;
- Основні нормативно-правові акти та нормативні документи, що регулюють порядок розроблення комплексного плану;
- Замовника комплексного плану;
- Розробника комплексного плану;
- Підстава для розроблення;
- Термін розроблення комплексного плану;
- Перелік вихідних даних для розроблення комплексного плану, що надаються замовником;
- Врахування об'єктів державних та регіональних інтересів при розробленні комплексного плану;
- Етапи розроблення комплексного плану;
- Перелік додаткових текстових та графічних матеріалів або додаткові вимоги до змісту текстових чи графічних матеріалів (за наявності);
- Перелік населених пунктів, щодо яких передбачається розроблення планувальних рішень генеральних планів;
- Перелік об'єктів та опис територій розроблення детальних планів територій;
- Формування земельних ділянок за результатами розроблення планувальних рішень детальних планів територій, відомості про які підлягають внесенню до Державного земельного кадастру;
- Внесення до Державного земельного кадастру відомостей про земельні ділянки, сформовані до 2004 року, але відомості про які не внесені до Державного земельного кадастру;

- Обмеження у використанні земель (територій), визначені комплексним планом, які підлягають внесенню до Державного земельного кадастру;

- Рік реалізації проєктних рішень комплексного плану;

- Графічні матеріали комплексного плану, що будуть надані замовнику;

- Вимоги до формування електронного документу комплексного плану;

- Кількість примірників графічних та текстових матеріалів, що передаються замовнику в результаті розроблення комплексного плану;

- Формат передачі даних замовнику за результатами розроблення комплексного плану;

- Додаткові вимоги [33].

Зразок технічного завдання на розроблення комплексного плану просторового розвитку території детально показано в Додатку 4 (на прикладі

технічного завдання на розроблення комплексного плану просторового

розвитку території Вишневої територіальної громади Бучанського району

Київської області). Влітку 2021 року Кабінет Міністрів України затвердив

Порядок та умови надання відповідної субвенції, а також розподіл обсягу субвенції між обласними бюджетами, громади отримують з держбюджету 62,5

млн грн на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій

громад. Щоб отримати кошти територіальні громади мають подати до обласних державних адміністрацій заяви про надання субвенції, до яких потрібно додати:

- копію рішення ради щодо розроблення комплексного плану;

- копію затвердженого завдання на розроблення комплексного плану;

- розрахунок вартості послуг з розроблення комплексного плану;

- гарантійний лист щодо забезпечення співфінансування;

- гарантійний лист щодо забезпечення фінансування послуг експертизи містобудівної документації. Обласна державна адміністрація розглядає подані

документи та здійснює розподіл коштів між бюджетами територіальних

громад.

Отже, невдовзі Вишнева територіальна громада матиме комплексний план просторового розвитку.

Висновки

Україні знадобилося досить багато часу, щоб дійти до точки перелому у створенні нової системи просторового планування, що відповідала б сучасним потребам та викликам. Україна зараз знаходиться в цій точці і має хороші перспективи розвитку сфери просторового планування. Це, насамперед, стало можливим завдяки ряду важливих кроків, таких як реформа децентралізації повноважень, підготовка до територіальної реформи, вдосконалення законодавства (ДБН, закон № 2280, закон «Про національну інфраструктуру геопросторових даних» тощо), реформування інституцій, широкого залучення громадськості тощо.

Досліджено, що національному рівні найважливішими є: підготовка висококваліфікованих спеціалістів, вдосконалення законодавства, завершення реформ, розподіл бюджетів, створення комплексного (містобудівного) кадастру просторового розвитку, розробка Генеральної Схеми планування території України тощо. У свою чергу, органи місцевого самоврядування повинні створити ефективну місцеву систему управління просторовим плануванням, провести інвентаризацію та систематизувати дані про свої території та активи, створити сталу систему моніторингу та забезпечити свою громаду прозорою та легітимною документацією з просторового планування. Міжнародна спільнота активно підтримує Україну у цих починаннях, надаючи експертні та фінансові ресурси. Міжнародні проекти та інституції забезпечують заходи щодо розвитку спроможності для зацікавлених сторін усіх рівнів. Свіжим прикладом є Всесвітній Банк, який надасть позику Уряду на підтримку розробки 600 планів просторового розвитку на місцевому рівні.

Обґрунтовано, що інтерактивний додаток, розроблений Програмою «U-LEAD з Європою» та представлений в цій статті, може стати важливим орієнтиром для новостворених ОТГ та міжнародних донорів у спробі зрозуміти ситуацію з документацією з просторового планування в кожному регіоні / громаді з метою планування подальших заходів. На доволі простих прикладах він також демонструє, наскільки корисний просторовий аналіз та показує

необхідність створення геопорталів, особливо для кадастрів просторового розвитку національного, регіонального та місцевого рівнів.

У роботі проаналізовано нормативно-правову базу забезпечення децентралізації в Україні. Для реалізації положень Концепції та завдань Плану заходів, необхідно було в першу чергу внести відповідні зміни до Конституції України, а також сформувавши пакет нового законодавства. А саме, Закон «Про добровільне об'єднання територіальних громад», закон «Про співробітництво територіальних громад». Створив механізм вирішення спільних проблем громад: утилізація та переробка сміття, розвиток спільної інфраструктури тощо.

Цим механізмом скористалися вже сотні громад, закон «Про засади державної регіональної політики». Державна підтримка регіонального розвитку та розвитку інфраструктури громад за час реформи зросла у 41,5 разів: з 0,5 млрд в 2014 до 20,75 млрд грн у 2019 році. За рахунок цієї підтримки в регіонах та громадах реалізовано у 2015-2019 роках більше 12 тисяч проектів.

Досліджено перспективи створення спроможних громад, визначені етапи формування громад та критерії визначення адміністративних центрів. Адміністративним центром Вишневої ОТГ встановлено місто Вишневе.

Проаналізовані особливості та необхідність створення територіальної громади. Мешканці об'єднаних громад Вишневого та Крюківщини дійсно отримують значні можливості щодо розпорядження власними коштами та надходженнями, розміри яких суттєво зростають, а відповідно ми отримуємо більше можливостей для соціально-економічного розвитку та благоустрою наших населених пунктів, зможемо спільними зусиллями вирішувати проблеми питання. В результаті спільної праці відновлено поліклініку, стадіон, реконструкція дороги на Київ, оновлені сквери, дитячі та спортивні майданчики по всьому місту, заклад дитячої освіти «Колобок», оновлення комунальних підприємств надавачів послуг населенню, комунікацій, забезпечення новою технікою та інше. На сьогоднішній день Вишневе є досить комфортним та інвестиційно привабливим містом з добре розвиненою інфраструктурою та промисловістю, великою кількістю робочих місць для власного населення.

Тобто, головною метою створення ОТГ Вишневого та Крюківщини є зробити ці населені пункти більш самостійними, економічно незалежними, збільшити зростання рівня місцевого бюджету та надходжень.

Визначені джерела фінансового забезпечення територіального планування та розвитку ОТГ. Державне фінансування у вигляді субвенцій має стати основою просторового планування та ефективного управління земельними ресурсами.

Обґрунтована необхідність створення комплексного плану розвитку території Вишневої територіальної громади, як інструменту запобігання природних та техногенних катастроф, оскільки іде повний аналіз природних ресурсів з виявленням, наприклад, підтоплення та затоплення та з організацією заходів, які запобігають цим несприятливим природним чинникам. Ще однією перевагою комплексного планування є зміна цільового призначення земельних ділянок, наприклад, з сільськогосподарської на виробництво, що приносить інвестиції в громаду та створює нові робочі місця. Також це є зручність в наданні адміністративних послуг, містобудівних умов чи обмежень.

Запропоновано пропозиції щодо розробки технічного завдання на створення цифрової картографічної основи та розроблення комплексного плану просторового розвитку території Вишневої територіальної громади Бучанського району Київської області

Список використаних джерел

- 1 Бюджетний кодекс України. Закон України від 10.11.2021 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 02.11.2021).
- 2 Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. — 5-те вид. — К. ; Ірпінь : Перун, 2005. т2.
- 3 Верещук І. А. Особливості територіальної організації влади Львівської області // Економічний часопис-XXI: науковий журнал... XXI № 9-10 2011 Архівовано 3 грудень 2013 у Wayback Machine
- 4 Вишневе та Крюківщина відстояли право на об'єднання: Інтерв'ю. URL: <https://vyshneve-rada.gov.ua/component/content/article/298-nov/6640-2020-06-12-17-44-48.html> (дата звернення: 15.10.2021).
- 5 Генеральна схема планування території України: URL: <http://urbanua.org/ideyi-i-proekty/derzhavni-proekty/80> (дата звернення: 10.10.2021).
- 6 Держава без стресу: перевіряємо, як децентралізація змінила отримання адмінпослуг на Донеччині. Свої.City (ru). Процитовано 2019-08-23.
- 7 Децентралізація //Юридична енциклопедія : [у 6 т.] / ред. кол. Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) [та ін.]. — К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1998—2004.
- 8 Децентралізація: Новий етап. Основні завдання на період до 2020 року. Урядовий портал 05 грудня 2018 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/decenzralizaciya-novij-etap-osnovni-zavdannya-na-period-do-2020-roku> (дата звернення: 22.10.2021).
- 9 Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1070 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1070-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 18.10.2021).
- 10 Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 липня 2021 р. № 853 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/853-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.10.2021).
- 11 Євтушенко О. Н. Проблеми децентралізації державної влади і місцевого самоврядування в Україні [недоступне посилання з липня 2019] // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць Архівовано 17 жовтень 2013 у Wayback Machine.. — 2009, № 29 Архівовано 11 листопад 2013 у Wayback Machine.
- 12 Земельний кодекс України. Кодекс України від 28.10.2021 р. № 1788-IX. Дата оновлення: від 24.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення: 11.11.2021).

- 13 Іжа М. М. Показник децентралізаційних процесів у країнах Європи [недоступне посилання з липня 2019] // Вісник СевНТУ [недоступне посилання з липня 2019]: збірник наукових праць. 2010, вип. 112 [недоступне посилання з липня 2019].
- 14 Кабінет Міністрів України - Децентралізація – найуспішніша з українських реформ, — Спецпосланник уряду Німеччини Георг Мільбрадт. www.kmu.gov.ua (ua). КМУ. 2018-02-01.
- 15 Крюківщинська сільська рада: Офіційний сайт. URL: <http://new.e-krukivshchyna.gov.ua/> (дата звернення: 15.11.2021).
- 16 Макаренко О. Є. Шляхи розвитку фінансової незалежності місцевого самоврядування [недоступне посилання з липня 2019] // Державне будівництво. Електронне наукове фахове видання [недоступне посилання з липня 2019]. — 2008, № 1 Архівовано 3 травень 2013
- 17 Мартин А. Г. Нові інструменти та процедури у процесі просторового планування та впорядкування земель. AgroPolit.com. 8 червня 2021. URL: <https://agropolit.com/blog/477-novi-instrumenti-ta-protseduri-u-protsesi-prostorovogo-planuvannya-ta-vporядkuvannya-zemel>.
- 18 Методика формування спроможних територіальних громад: Закон України від 31.01.2020 р. № 214-2015-п. Дата оновлення: 24.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 14.09.2021).
- 19 Нестерович В. Ф. Децентралізація як конституційний принцип здійснення публічної влади на регіональному та місцевому рівнях. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2019. № 3. с. 47–54.
- 20 Об'єднана територіальна громада Вишневого та Крюківщини: перспективи та необхідність створення, основні переваги: Газета "Наше місто Вишневе". URL: <https://vyshneve-rada.gov.ua/component/content/article/298-nov/6205-2019-04-09-09-20-31.html> (дата звернення: 05.09.2021).
- 21 Офіційний сайт Вишневої міської ради. URL: <https://vyshneve-rada.gov.ua> (дата звернення: 25.10.2021).
- 22 Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна, І. О. Поліщук та ін. За ред. М. П. Требіна. – Х. : Право, 2015
- 23 Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин: Закон України від 28.04.2021. 1423-IX. (Дата оновлення: 27.05.2021. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 11.10.2021).
- 24 Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 14.05.2020, підстава - 562-IX. Дата оновлення: 16.04.2020}. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text> (дата звернення: 10.11.2021).

- 25 Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05.02.2015. № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text> (дата звернення: 05.10.2021).
- 26 Про затвердження перспективного плану формування територій громад Київської області: Розпорядження КМУ від 20 травня 2020 р. № 600-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-perspektivnogo-planu-formuvannya-teritorij-gromad-kiyivskoyi-t200520> (дата звернення: 11.11.2021)
- 27 Про затвердження Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.01.2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1132-2010-%D0%BF#Text> (дата звернення: 21.10.2021).
- 28 Про національну інфраструктуру геопросторових даних: Закон України від 20.08.2021 р. № 1657-IX. Дата оновлення: від 15.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/554-20#Text> (дата звернення: 12.10.2021).
- 29 Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від від 24.07.2021, підстава - 711-IX, 1423-IX. Дата оновлення: 28.04.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text> (дата звернення: 10.08.2021).
- 30 Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17.06.2014. № 1508-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18#Text> (дата звернення: 12.10.2021).
- 31 Про утворення та ліквідацію районів: Постанова КМ України від 17 липня 2020 року № 807-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20#Text> (дата звернення: 15.11.2021).
- 32 Тетяною Криштоп (Україна), Раймундом Рисем (Польща), Любіцею Кошелюк (Хорватія). Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури об'єднаних територіальних громад підготовлено радниками з просторового планування Групи радників з впровадження державної регіональної політики в Україні Програми «U-LEAD з Європою». 2019. URL: <https://storage.decentralization.gov.ua/uploads/library/file/347/1.pdf>
- 33 Технічне завдання на розроблення комплексного плану просторового розвитку території Роганської територіальної громади Харківського району Харківської області: технічне завдання URL: <https://decentralization.gov.ua/news/13842> (дата звернення: 09.10.2021).
- 34 Трачук П. А. Децентралізація та проблеми адміністративного самоврядування Архівовано 31 травень 2013 у Wayback Machine.
// Держава і право. Збірник наукових праць [недоступне посилання з липня 2019]. 2010, Випуск № 48 Архівовано 1 травень 2013 у Wayback Machine..

- 35 Успішна територіальна громада: будемо разом / Бриль М., Врублевський О., Данчева О., У/77 Сеїтєсманов А., Чубаров Е. Харків : Видавничий будинок Фактор, 2018. — 128 с.
- 36 Хамініч С. Ю., Климова В. М. Особливості фіскальної децентралізації в умовах розвитку національного господарства України // Вісник Дніпропетровського університету : науковий журнал. — Випуск 5/2, 2011, № 10/1, Том 19
- 37 Шевченко А. С., Міщук В. В. Шляхи оптимізації унітарної форми державного устрою України на прикладі Італії [недоступне посилання з липня 2019] // Проблеми правознавства та правосховоренної діяльності. Збірник наукових праць [недоступне посилання з липня 2019]. — 2012. — № 3
- 38 Decentralization: A Sampling of Definitions, Joint UNDP (United Nations Development Programme)-Government of Germany evaluation of the UNDP role in decentralization and local governance, at the United Nations Development Programme website, October 1999, p. 1, 3-6. Quote: «In fact, a quick review of the literature shows that there is no common definition or understanding of decentralization, although much work has gone into exploring its differing applications.»
- 39 Decentralization: A Sampling of Definitions. — 1999. — P. 5-8.
- 40 Editors: S. N. Mishra, Anil Dutta Mishra, Sweta Mishra, Public Governance and Decentralisation: Essays in Honour of T. N. Chaturvedi, Mittal Publications, 2003, p. 229, ISBN 978-81-7099-918-8
- 41 Intergovernmental Fiscal Relations, Decentralization and Subnational Economies project, World Bank website, accessed February 9, 2013.
- 42 Managing Decentralisation: A New Role for Labour Market Policy, Organisation for Economic Co-operation and Development, Local Economic and Employment Development (Program), OECD Publishing, 2003, p.135, ISBN 978-92-64-10470-9
- 43 Stephen K. Sanderson. Civilizations and World Systems: Studying World-Historical Change. — Rowman & Littlefield, 1995. — P. 418-449. — ISBN 978-0-7619-9105-2.
- 44 Yildiz Atasoy. Hegemonic Transitions, the State and Crisis in Neoliberal Capitalism // Routledge Studies in Governance and Change in the Global Era. — Taylor & Francis US, 2009. — Vol. 7. — P. 65-67. — ISBN 978-0-415-47384-2.

НУБІП Україні

НУБІП Україні

НУБІП ДОДАТКИ Україні

НУБІП Україні

НУБІП Україні

НУБІП Україні

НУБІП Україні

ПАСПОРТ

(найменування спроможної територіальної громади та її

потенційного адміністративного центру)

Найменування показника

Значення показника

1. Чисельність населення станом на 1 січня 2020 р.

у тому числі дітей:

дошкільного віку

шкільного віку

учнів, що здобувають освіту в закладах загальної середньої освіти, розташованих на території спроможної територіальної громади

2. Кількість населених пунктів, що входять до складу спроможної територіальної громади

3. Розрахунковий обсяг доходів спроможної територіальної громади ($D = D_1 + D_2 + D_3 + D_4$), гривень

у тому числі:

сформованих відповідно до статті 64 Бюджетного кодексу України (D_1)бюджету розвитку (D_2)базова дотація (D_3)реверсна дотація (D_4)

4. Розрахунковий індекс податкоспроможності бюджету спроможної територіальної громади

5. Розрахункова частка місцевих податків та зборів у доходах бюджету ($D_1 + D_2$) спроможної територіальної громади, відсотків

Найменування показника	Значення показника
6. Площа території спроможної територіальної громади, кв. кілометрів	України
7. Кількість закладів, що утримуються за рахунок бюджету органів місцевого самоврядування	України
у тому числі:	України
закладів загальної середньої освіти I—III ступеня	України
закладів загальної середньої освіти I—II ступеня	України
закладів загальної середньої освіти I ступеня	України
закладів дошкільної освіти	України
закладів позашкільної освіти	України
закладів культури	України
закладів фізичної культури	України
фельдшерсько-акушерських пунктів	України
амбулаторій, поліклінік	України
лікарень	України
станцій швидкої допомоги	України
8. Наявність приміщень для розміщення державних органів, установ, що здійснюють повноваження щодо:	України
правоохоронної діяльності	України
реєстрації актів цивільного стану та майнових прав	України
пенсійного забезпечення	України
соціального захисту	України
пожежної безпеки	України
казначейського обслуговування	України
9. Наявність приміщень для розміщення органів місцевого самоврядування	України
10. Наявність центру надання адміністративних послуг	України

Відомості про територіальні громади, що увійдуть до складу спроможної територіальної громади

Порядковий номер	Найменування територіальних громад та населених пунктів, що входять до їх складу, із зазначенням адміністративного статусу	Чисельність населення станом на 1 січня 2020 р.	Відстань до потенційного адміністративного центру спроможної територіальної громади, кілометрів
НУБІП	України		

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ДОДАТОК 1
Додаток 2
до Методики

КРИТЕРІЇ

попередньої оцінки рівня спроможності спроможних територіальних громад

Найменування критерію	Показник	Числове значення критерію
1. Чисельність населення, що постійно проживає на території спроможної територіальної громади	до 3 тис. осіб	0,3
	від 3 до 7 тис. осіб	0,6
	більш як 7 тис. осіб	1
2. Чисельність учнів, що здобувають освіту в закладах загальної середньої освіти, розташованих на території спроможної територіальної громади	до 300 осіб	0,3
	від 300 до 500 осіб	0,6
	більш як 500 осіб	1
3. Площа території спроможної територіальної громади	до 200 кв. кілометрів	0,3
	від 200 до 400 кв. кілометрів	0,6
	більш як 400 кв. кілометрів	1
4. Індекс податкоспроможності бюджету спроможної територіальної громади	до 0,3	0,3
	від 0,3 до 0,9	0,6
	більш як 0,9	1
5. Частка місцевих податків та зборів у доходах бюджету спроможної територіальної громади	до 20 відсотків	0,3
	від 20 до 40 відсотків	0,6
	більш як 40 відсотків	1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вишневої міської ради

від «__» _____ 2019 року

№ 1-01/_____

**План організаційних заходів
щодо добровільного об'єднання територіальних громад**

1. Провести розрахунки обсягу доходів та видатків потенційної об'єднаної територіальної громади.
2. Здійснити моніторинг закладів, які утримуються за рахунок бюджету органів місцевого самоврядування, що об'єднуються.
3. Здійснити моніторинг майна, активів та зобов'язань територіальних громад, що об'єднуються.
4. Проаналізувати стан, потреби та підготувати пропозиції щодо розміщення органів місцевого самоврядування та державних органів на території об'єднаної громади.
5. Підготувати пропозиції щодо перспективного плану формування мережі підприємств та установ для надання публічних послуг, зокрема у сфері освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства.
6. Проаналізувати обсяг повноважень органів місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади та підготувати пропозиції щодо потреб у кадровому забезпеченні.
7. Визначити межі потенційних старостинських округів для проведення виборів старост.

Міський голова

І.В. Діков

НУБІП України

НУБІП України

Проект технічного завдання

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE**Chemonics**
Development works here.**BLOM**
— INFO UKRAINE LTD

Зразок

ПРОЕКТ ТЕХНІЧНОГО ЗАВДАННЯ
на розроблення комплексного плану просторового розвитку
території Вишневої територіальної громади Бучанського району
Київської області

Виконання цього проекту стало можливим завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках Програми USAID з аграрного і сільського розвитку (АГРО), яка виконується компанією Chemonics International. Думка авторів не обов'язково є офіційною точкою зору USAID чи Уряду США.

Докладніше про Програму USAID з аграрного і сільського розвитку (АГРО):
<https://www.facebook.com/usaid.agro/>

1	Вид документації	Комплексний план просторового розвитку території Вишневої територіальної громади Бучанського району Київської області (Комплексний план).
2	Назва території розроблення комплексного плану	Вишнева територіальна громада UA32080090000011038
3	Площа території Вишневої територіальної громади	17.6 кв. км (Відповідно до облікових даних Вишневої громади)
4	Основні нормативно-правові акти та нормативні документи, що регулюють порядок розроблення комплексного плану	<p>Закон України №3038-VI «Про регулювання містобудівної діяльності».</p> <p>Закон України від № 711-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель».</p> <p>Закон України № 3613-VI «Про Державний земельний кадастр».</p> <p>Постанова КМУ від 17.10.2012 № 1051 «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру».</p> <p>Постанова КМУ від 09.06.2021 р. № 632 «Про затвердження Порядку визначення формату електронних документів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території».</p> <p>Постанова КМУ від 2.06.2021 р. № 654 «Про затвердження Класифікації обмежень у використанні земель, що можуть встановлюватися комплексним планом просторового розвитку території територіальної громади, генеральним планом населеного пункту, детальним планом території».</p> <p>Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації».</p>
5	Замовник комплексного плану	Вишнева міська рада, код ЄДРПОУ 04396740.
6	Розробник комплексного плану	Товариство з обмеженою відповідальністю «БЛОМІНФО-ЮКРЕЙН», м. Київ, вул. Скіяренка, 15, код ЄДРПОУ 33496357.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Chemonics
Development works here.

BLOM
INFO UKRAINE LTD

7	Підстава для розроблення	<p>Договір із фіксованою ціною № AGRO-C3-08 між КОМПАНІЄЮ «КІМОНІКС ІНТЕРНЕТІОНЛ ІНК.» та товариством з обмеженою відповідальністю «БломІнфо-Юкрейн» від 1 березня 2021 р. щодо розроблення комплексного плану.</p> <p>Рішення Вишневої міської ради Бучанського району Київської області __ сесії __ скликання від ____ 2021 року «Про розроблення комплексного плану просторового розвитку відповідно до меморандуму про співпрацю».</p>
8	Термін розроблення комплексного плану	<p>Згідно з договором із фіксованою ціною № AGRO-C3-08 між КОМПАНІЄЮ «КІМОНІКС ІНТЕРНЕТІОНЛ ІНК.» та товариством з обмеженою відповідальністю «БломІнфо-Юкрейн» щодо розроблення комплексного плану та календарного плану до нього.</p>
9	Перелік вихідних даних для розроблення комплексного плану, що надаються замовником	<p>Відповідно до вимог Проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації», перелік вихідних даних, які надаються замовником містяться в Додатку 1 до даного завдання.</p>
10	Враховання об'єктів державних та регіональних інтересів при розробленні комплексного плану	<p>Врахувати об'єкти державних та регіональних інтересів, інформація про які надається Київською обласною державною адміністрацією (Лист № __ від ____).</p> <p>Врахувати рішення Генеральної схеми планування території України, Схеми планування території Київської області, Стратегії регіонального розвитку Київської області на 2021-2027 роки.</p>
11	Етапи розроблення комплексного плану	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення підготовчих робіт, збір додаткових вихідних даних. 2. Створення цифрової картографічної основи для розроблення комплексного плану (за окремим технічним завданням). 3. Аналіз та узагальнення вихідних даних, характеристика сучасного стану використання територій, формування плану існуючого використання території Роганської територіальної громади, виконання комплексної оцінки території громади, розроблення прогнозу перспективного соціально-економічного розвитку громади. 4. Врахування державних та регіональних інтересів, інтересів суміжних територіальних громад, проектних рішень чинної містобудівної документації, в тому числі визначення проектних рішень, що передбачається не враховувати, врахування положень та рішень документів державного планування територіальної громади та/або підготовка пропозицій щодо внесення змін до відповідних документів територіальної громади, врахування або

		<p>обґрунтування відхилення пропозицій до розроблення документації, наданих фізичними та юридичними особами</p> <p>5. Розроблення проектних рішень комплексного плану Роганської територіальної громади.</p> <p>6. Виконання розділу «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту» (виконується за окремим завданням).</p> <p>7. Розроблення ландшафтної плану у складі таких робіт: визначення стану компонентів довкілля і природоохоронних територій, особливостей природокористування, відповідних конфліктів та ризиків, а також цілей та заходів з розвитку і збереження компонентів довкілля</p> <p>8. Розроблення планувальних рішень генеральних планів населених пунктів, перелік яких визначений в п.13 цього завдання.</p> <p>9. Розроблення планувальних рішень детальних планів, на яких планується розміщення об'єктів соціальної інфраструктури та інших об'єктів визначених замовником (у тому числі формування земельних ділянок), зазначених у п. 14 цього завдання.</p> <p>10. Виконання розділу «Охорона навколишнього природного середовища», що є звітом про стратегічну екологічну оцінку, виконати відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених наказом Мінприроди від 10.08.2018 № 296.</p> <p>11. Підготовка матеріалів для проходження громадських слухань з розгляду проекту документації, засідання архітектурно-містобудівної ради, процедури стратегічної екологічної оцінки.</p> <p>12. Формування відомостей для внесення до ДЗК та МБК, оформлення пояснювальних записок та графічних матеріалів, передача документації замовнику.</p> <p>13. Доопрацювання проекту документації за результатами погодження із Замовником, за результатами проходження процедури СЕО, громадського обговорення та розгляду проекту комплексного плану архітектурно-містобудівною радою.</p>
12	Перелік додаткових текстових та графічних матеріалів або додаткові вимоги до змісту текстових чи графічних матеріалів (за наявності)	<p>У разі наявності у складі комплексного плану матеріалів з обмеженим доступом (текстових та графічних):</p> <ul style="list-style-type: none"> - матеріали, що містять інформацію з обмеженим доступом, виготовляються у двох варіантах: для публічного користування та для обмеженого користування; - складаються переліки відомостей з обмеженим доступом та зазначаються підстави щодо встановлення обмеження доступу з посиланням на законодавчі акти.
13	Перелік населених пунктів, щодо яких передбачається розроблення планувальних рішень генеральних планів	<ol style="list-style-type: none"> 1. м. Вишневе , 2. с.Крюківщина,

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Chemonics
Development works here.

BLOM
INFO UKRAINE LTD

14	Перелік об'єктів та опис територій розроблення детальних планів територій	<ol style="list-style-type: none"> 1. модульна котельня в с. Крюківщина (територія в існуючій забудови); 2. "Євромісто" в м. Вишневе (територія в межах існуючої забудови); 3. дитячий садочок в м. Вишневе (територія визначена генеральним планом м. Вишневе); 4. кладовище біля с. Крюківщина (територія буде визначена комплексним планом Вишневої ТГ); 5. центр надання адміністративних послуг в м Вишневе ; 6. Два багатоквартирних житлових будинка в с. Крюківщина.
15	Формування земельних ділянок за результатами розроблення планувальних рішень детальних планів територій, відомості про які підлягають внесенню до Державного земельного кадастру	Відповідно до планувальних рішень детальних планів території, відомості про __земельних ділянок підлягають внесенню до Державного земельного кадастру.
16	Внесення до Державного земельного кадастру відомостей про земельні ділянки, сформовані до 2004 року, але відомості про які не внесені до Державного земельного кадастру	До Державного земельного кадастру вносяться відсутні у ньому відомості про земельні ділянки, що були передані до 2004 року в постійне користування СТГО «Південна залізниця», ДСКП «Ритуал», ВСШ №1 (кількість буде уточнено після отримання відповіді від цих підприємств). Після отримання відповідей від балансоутримувачів державного нерухомого майна перелік постійних землекористувачів може бути розширений.
17	Обмеження у використанні земель (територій), визначені комплексним планом, які підлягають внесенню до Державного земельного кадастру	В комплексному плані Роганської територіальної громади обмеження у використанні земель визначаються відповідно до постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Класифікації обмежень у використанні земель, що можуть встановлюватися комплексним планом просторового розвитку території територіальної громади, генеральним планом населеного пункту, детальним планом території". Кількість обмежень буде визначена з урахуванням картографічної основи, яка буде розроблена.
18	Рік реалізації проектних рішень комплексного плану	Короткостроковий період – 2026 рік (для планувальних рішень детальних планів) Середньостроковий період - 2031 рік
19	Графічні матеріали комплексного плану, що будуть надані замовнику	<ol style="list-style-type: none"> 1) Схема розташування території Вишневої громади в системі розселення; 2) Збірний план земельних ділянок, наданих та не наданих у власність чи користування; 3) Ландшафтний план;

		<p>4) План існуючого використання території та Схема існуючих планувальних обмежень (можуть бути суміщені в одному кресленні);</p> <p>5) Проектний план та Схема проектних планувальних обмежень (можуть бути суміщені в одному кресленні);</p> <p>6) Схема транспортної мобільності та інфраструктури;</p> <p>7) Схема інженерного забезпечення території;</p> <p>8) Схема інженерної підготовки та благоустрою території;</p> <p>9) Схема інженерно-технічних заходів цивільного захисту (за окремим завданням);</p> <p>10) План розподілу земель за категоріями, власниками і користувачами (форма власності, вид речового права);</p> <p>11) План розподілу земель за угіддями з відображенням наявних обмежень (обтяжень);</p> <p>12) Схема землевпорядних заходів перспективного використання земель;</p> <p>13) Схема земельних ділянок, сформованих за результатами розроблення планувальних рішень детального плану території, відомості про які підлягають внесенню до Державного земельного кадастру та Схема земельних ділянок, право на які посвідчено до 2004 року та відомості про які будуть внесені до Державного земельного кадастру (можуть бути суміщені в одному кресленні);</p> <p>14) План обмежень у використанні земель, які встановлюються комплексним планом і реєструються у Державному земельному кадастрі;</p> <p>15) інші схеми, що деталізують прийняті проектні рішення, якщо Розробник визначить таку необхідність.</p>
20	Вимоги до формування електронного документу комплексного плану	<p>Геопросторові дані щодо об'єктів комплексного плану створюються із застосуванням геоінформаційного програмного забезпечення у формі бази геоданих та оформлюються як графічні матеріали документації у вигляді цифрових карт та векторних зображень.</p> <p>Електронний документ має відповідати вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 9 червня 2021 р. № 632 “Про затвердження Порядку визначення формату електронних документів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території”.</p> <p>Геопросторові дані комплексного плану вносяться до бази геоданих Державного земельного та містобудівного кадастру у відповідності до вимог чинного законодавства.</p>
21	Кількість примірників графічних та текстових матеріалів, що передаються замовнику в результаті розроблення комплексного плану	Текстові та графічні матеріали проектної документації (друковані та цифрові матеріали) передаються замовнику в 5 примірниках.
22	Формат передачі даних замовнику за результатами розроблення комплексного плану	Графічні матеріали: - у векторному вигляді в файлової базі даних у форматі *.gdb, з документами карт (креслення) у форматі .mxd;

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Chemonics
Development works here.

BLOM
INFO UKRAINE LTD

		<ul style="list-style-type: none"> - набір відомостей, які відповідно до законодавства підлягають внесенню до Державного земельного кадастру, у форматі *.XML згідно з вимогами Постанови Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2012 року № 1051; - копії документів карт (креслень) у форматі *.PDF. <p>Текстові матеріали:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у вигляді документів у форматі *.PDF
23	Додаткові вимоги	<p>Врахувати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - планувальні рішення, що містяться в раніше затвердженій містобудівній документації та в Стратегії розвитку Вишневої територіальної громади; - планувальні рішення генеральних планів, які знаходяться у стадії розроблення; - прогнозні показники відповідно до затвердженої стратегії регіонального розвитку Київської області на 2021-2027р: - індикатори розвитку території: <ol style="list-style-type: none"> 1. Кількість туристів - 2000 осіб на рік (шляхом будівництва малої туристичної та рекреаційної інфраструктури у парковій зоні в селі Крюківщина та м. Вишневе модернізації та розбудови наявної готельно-гастрономічної бази. 2. Кількість жителів, що мають можливість відпочинку на території громади, - 10000 осіб (шляхом закладення парку в с.Крюківщина, створення рекреаційної зони вздовж річки в с. Крюківщина). 4. Планування індустріального парку. 5. Планування нового кладовища. 6. Побудова нового дитячого садка. 7. Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ, побудова сміттєсортувальної станції; 8. Кількість виробників у сфері переробки сільськогосподарської продукції та органічного сільського господарства – 5.